

Mécses

A Hajdúszoboszlói Református Egyházközség időszaki, ingyenes kiadványa • Húsvéti szám • 2026 április

„Nincsen itt, mert feltámadt, ahogy megmondta.”

Máté 28:6

Hajdúszoboszlói
Református
Egyházközség

Consumatum est!
Ébvégeztetett!

Adj zöld utat az ünnepnek!

Kedves Olvasók!

Virágvasárnap a nagyhét nyitánya és sajátos lelki útra hív. Azonban felhívja a figyelmet az úton leselkedő veszélyekre, buktatókra, amelyek megakadályozzák azt, hogy testben-lélekben megérkezzünk a legcsodálatosabb ünnepbe! Pedig húsvét már csak egy karnyújtásnyira van! Igaz ez időbeliségét nézve. Az elmúlt évek gyakorlatával szakítva az idejű húsvéti Mécsesünk már virágvasárnap kézbe vehető, mert fontos kiemelt kísérője akar lenni az elkövetkező napoknak. Fontos irányzékot tartalmaz versekben, elmélkedésekben, igei magyarázatokban és az illusztrációk mélyebb üzeneteiben.

Húsvét egy karnyújtásnyira van! Igaz ez a tételmondat az ünnep lelkeségét nézve is, mert az igazi, hitben átélt húsvét közelsége és a megváltás csodája tényleg karnyújtásnyira kerülhet hozzánk, hogy megérintsen, szívünkben átformáljon. Ahhoz azonban, hogy Isten karnyújtásnyira közelségbe kerülő szeretetét átéljük, el kell jutni a kereszten át a nyitott sír ragyogó misztériumáig, bűntől való megváltásunk titkáig. Lehetőleg a buktatók és az akadályok elkerülésével. Milyen buktatói lehetnek a nagyheti útnak? Kettőt emelnék ki. Az egyik az ünnepi számárság, a másik a halálos elzárkózás.

Az ünnepi számárság kifejezés a virágvasárnapi szamaragolás egyszerű, mégis sokat sejtető üzenetére

tapint rá. Egy jámbor jószág példáján keresztül értjük meg, hogy Jézus minden ösztön, makacsság és konokság felett úrrá tud lenni, ha engedjük, hogy felülkerekedjen emberi jellemünkön, olykor csökönyös tulajdonságainkon. Az ünnepi út lényege a Krisztus-hordozásban van, a zöld lombos, pálmaágas hozsannázásnak pedig szinte egyértelmű kívánalma: adjunk zöld utat Istennek ezen az ünnepen, mert számárság lenne nem őt vinni, neki méltó dicsőséget adni!

A másik tipikus veszély a halálos elzárkózás, amiről az egykorja jeruzsálemi Arany-kapu jelenkori állapota vall. A városfal híres Arany-kapuja, a prófétai bevonulás helyszíne ma befalazva látható. Évszázados fricskája ez a különböző vallások közötti feszültségnek, amelyik mind a mai napig uralja a Szentföldet. Az Arany-kapu elé emellett muszlim temetőt létesítettek, megszenteltelénítve a messiási utat. Megrázó és döbbenetet keltő megvalósulása ez az emberi rosszakarathoz. Egyben felkiáltó jel is: van halálos, közönyös elzárkózás és sok lélektelen, halott dolog tud felhalmozódni Jézus messiási útján, amelyen valójában vezetni szeretne minket, hogy tényleg megérintsen Isten karnyújtásnyira elérhető, szívszaggató szeretete.

Legyen húsvéti számunk áldott kísérővé, megtöltve Isten jelenlétével olvasásunk óráit!

**Czető Norbert
református lelkész**

„Ha pedig Krisztusról azt hirdetjük, hogy feltámadt a halottak közül, hogyan mondhatják közületek némelyek, hogy nem támadnak fel a halottak? Hiszen ha nem támadnak fel a halottak, akkor Krisztus sem támadt fel. Ha pedig Krisztus nem támadt fel, akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk, de hiábavaló a ti hitetek is. Sőt Isten hamis tanúinak is bizonyulunk, mert akkor Istennel szemben arról tanúskodtunk, hogy feltámasztotta Krisztust, akit azonban nem támasztott fel, ha csakugyan nem támadnak fel a halottak. Mert ha a halottak nem támadnak fel, Krisztus sem támadt fel. Ha pedig Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér a ti hitetek, még bűneitekben vagytok. Sőt akkor azok is elvesztek, akik Krisztusban hunytak el. Ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk. Ámde Krisztus feltámadt a halottak közül, mint az elhunytak zsengeje.”

(1Kor 15,12-20.)

Lackfi János:

Húsvétváró - Nagyböjti verses családi naptár

„Kire is várunk, mire is várunk?” A böjt végén elérkezik a húsvét, ahol a feltámadott Jézussal találkozunk. Vajon hogyan készülünk erre a találkozásra? A böjti idő arra szolgálna, hogy kicsit elcsendesedjünk és önvizsgálatot tartsunk, mi az az életünkben, amit le kellene tennünk Krisztus keresztyéhez és mi az, amit inkább fel kellene vennünk és megerősítenünk. A mai rohanó világban sokszor erre nincs időnk és az ünnepeinkre sem sikerül igazán felkészült lélekkel megérkezni. Lackfi János legújabb műve, a Húsvétváró pont ebben próbál a segítségünkre lenni, hogy tudjunk kicsit lelassulni, elcsendesedni és mélyebben átélni a húsvét üzenetét.

Lackfi korunk egyik nagyszerű, immár Kossuth-díjas írója, egy nagyon termékeny szerző, akinek már több műve is bemutatásra került itt, a Mécses újságban. Most jelenlegi legfrissebb művét, a Húsvétvárót szeretném röviden bemutatni, mely való-

jában egy nagyböjti naptár, ami húshagyókeddtől húsvéthétfőig vezet végig az olvasót. A könyv célja, hogy a mindennapok rohanásában megállásra, gondolkodásra, befelé figyelésre sarkalljon. Minden napra kapunk egy-egy rövid, könnyed és vidám verset, melyek többnyire a hétköznapi életből indulnak ki: családi pillanatokból, hétköznapi eseményekből, problémákból. Minden vers a következő kérdéssel indít: „Kire is várunk, mire is várunk?”, majd mintegy válaszként a kérdésre mindig megérkezünk Jézus életének egy-egy kiemelkedő állomásához, hogy ott találkozhatunk vele. A könyv végén pedig megtaláljuk minden naphoz, minden vershez az aktuális bibliai igeszakaszt is, amit kikereshetünk a Bibliából, így elevenítve fel Jézus életének főbb eseményeit, csodáit és tanításait. Kapunk még a versekhez minden napra egy egyszerű, de sokszor mégis elgondolkodtató feladatot is. A szerző ezeket

a látszólag egyszerű helyzeteket használja fel arra, hogy megmutassa, a hit és a lelki megújulás a mindennapokban is jelen lehet. Ahogyan azt már Lackfi Jánostól megszokhattuk, az írásaiban megjelenő humor és játékosság mögött mindig megtalálhatjuk a mélyebb gondolatokat is. Nincs ez másként ebben a könyvben sem. A Húsvétváró egyik fontos

üzenete a megújulás lehetősége, arra biztat minket, hogy merjünk változtatni, újrakezdeni, meglátani a minket körülvevő világban azt, ami mellett eddig talán csak elsétáltunk. Szép példa erre a könyv hamvazószerdai része:

„Pillantás

Kire is várunk, mire is várunk?

Új szemmel nézni

ki fog ma nálunk?

Ránézéstől megtisztul konyha?

A sarokból a pók kitakarodna?

Ha szemmel rendbe

raknád szobádat,

ha szemmel kisúrolnád a kádat,

mennyivel könnyebb lenne

az élet!

Más lesz a világ,

ha máshogy nézed!

Jézus szól: nézd a réti virágot,

csinosabb, mint kőgazdag

királyok!

(Ma tisztítsd meg kicsit a nézé-

sed! Tedd el a kütyüket, ne is vedd elő őket! Próbálgd úgy nézni mindent, mintha először látnád! Melyik volt a legnagyobb élmény?)”

A fent olvasott részből is kitűnik, hogy a könyv valóban a család közös böjti olvasmánya lehet, hisz ugyanúgy szól a legkisebb tagjainak, mint a legnagyobbaknak. A gyerekek valószínűleg élvezettel nézegetik majd a könyvben található nagyon kedves és szép illusztrációt is, melyet az író lánya, Lackfi Johanna készített. A kisebbek számára ez különösen fontos, hisz a játékos és humoros stílusú rajzok segítik a megértést és segítenek elképzelni a vers jeleneteit. Ezek a rajzok többnyire állatfigurák, melyek emberi tulajdonságokat kapnak és tevékenykednek.

Én szívből ajánlom mindenkinek ezt a könyvet a böjti idő-

szakra, kicsiknek és nagyoknak egyaránt. A kisebbeknek segít megismerni a húsvéti időszakot, míg a felnőtteknek segít elcsendesedni, elgondolkodni a nagyböjt és a húsvét jelentésén, segít tudatosabban készülni az ünnepre, nemcsak a külsőségekben, hanem lelki felkészülésben is. Mindezek mellett pedig egy nagyszerű családi élményt is nyújt, ha minden nap szánunk időt rá, hogy közösen átbeszéljük az aznapi rövid verset, bibliai igét és azt, hogy kinek hogy sikerült teljesítenie az aznapi feladatot. Ez nagyszerű lehetőséget ad arra, hogy a család együtt készüljön fel a húsvét ünnepére.

Istentől megáldott böjti felkészülést és húsvéti ünnepet kívánok minden kedves olvasónak!

Patakiné Takács Andrea

Szabó Lőrinc:

Az Árny keze

„Maradj velem, mert beesteledett!”

Bibliát hallgat a gyülekezet.

Alkony izzik a templom ablakán.

Hitetlen vagyok, vergődő magány.

„Maradj velem, mert beesteledett!”

- Ha így idegen, vedd emberinek,

súgja egy hang, s ahogy látó szemem

elmereng a régi jeleneten,

az emmausin és felejttem magam,

a sugár-hídon némán besuhan

egy örök Árny: lehetne Buddha is,

de itt másképpen hívják, és tövis

koronázza: én teremtem csupán,

mégis mint testvérére néz reám,

mint gyermekére, látja, tudja, hogy

szívem szakad, oly egyedül vagyok,

s kell a hit, a közösség, szeretet.

S kezét nyújtja. Mert beesteledett.

Bibliaolvasás a digitális világban

„Nem csak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.”

Máté 4,4

A 21. század rengeteg kihívást állított a keresztyén ember elé. A digitális kultúra és az AI forradalma megváltoztatta világképünket, devalválta ismert fogalmainkat, átalakította életmódunkat. Természetesen ez a folyamat hatással volt az egyének bibliaolvasási szokásaira is. Talán azt gondolnánk, hogy a Szentírást olvasók köre a 2020-as években csökkent, és kevesebben forgatják a Bibliát, mint 20–30 évvel ezelőtt. Meglepő lehet azonban az a statisztikai adat, hogy egy 2025-ös felmérés szerint nemhogy csökkent volna az olvasók száma, hanem drasztikus növekedést mutat. Reménykeltő, hogy a fiatal, Z és Y generáció körében is növekszik az olvasási kedv és az érdeklődés Isten Szava iránt.

Elmélkedésemben arra próbálok választ találni, hogyan lehet az életünk részévé tenni, mindennapi tevékenységeink kö-zé emelni a Biblia olvasását, hogy ne csak a vasárnapi istentiszteletet követően, hanem a hét minden napján zsinórmértékünk legyen Isten Szava.

Egy számomra igazán hasznos alkalmazás bemutatásával szeretném felhívni a figyel-

met arra a jelenségre, hogy ma már nemcsak a fizikai könyv áll rendelkezésünkre a Szentírást megismeréséhez, hanem számos digitalizált verzió is létezik. A legegyszerűbb, ha telefonunkra töltjük le az alkalmazást, hiszen az mindig kéznél van, bármikor elő tudjuk venni. Tapasztalataim szerint a legfelhasználóbarátabb forma a *YouVersion Bible App*. A YouVersiont a Life. Church nevű amerikai, több helyszínes keresztyén gyülekezet hozta létre, amely mára egy világméretű közösséggé nőtte ki magát. A gyülekezet tartja fenn, adományokból és partnerségekből finanszírozza az applikációt és a missziós tevékenységet, hogy sok nyelven, minden eszközön ingyenesen elérhető legyen a hívők és érdeklődők számára. Az applikáció tehát ingyenesen letölthető Androidra és iOS-re. Rendkívül könnyen használható, teljes mértékben személyre szabható. Közösségi funkciókkal

is rendelkezik: barátokat lehet keresni, hitbéli társakkal lehet összekapcsolódni. Minden napnak megvan a kijelölt igeverse, amelyről reggelente értesítést is küld. Jelvényeket szerezhethetünk, a Biblia bármely fordítása elérhető rajta, kulcsszavak és igeheklyek szerint kereshetünk, s talán az egyik legjobb funkciója, hogy fel is olvassa a teljes Bibliát.

A böjti időszakban rendkívül hasznos volt számomra, hogy követtem az ún. „*A nagyböjti 40 napja*” olvasási tervet, amely során János evangéliumán keresztül járhattam végig napról napra Jézus történetét egészen a feltámadásig. Az egész éves, elkötelezett olvasásban pedig a „*Reformáció Olvasási Terv*” elnevezésű kihívást igyekszem teljesíteni, amelynek keretében a teljes Biblia végigolvasható napi 15–20 perc ráfordításával. Ennek elmulasztására is figyelmeztet az applikáció, így egy nap sem telik el az Úr Igéje nélkül.

Felgyorsult világunkban még nagyobb szükségünk van az elcsendesedésre és Isten Szavának meghallására, hiszen ebben a zajban talán nehezebben érnek el hozzánk üzenetei. Arra buzdítok mindenkit, hogy fordítsa javára a változó világ előnyeit, és hirdesse, valamint kövesse az Úr útjait online is.

Szűcs-Pataki Fanni
tanár

NAGYHÉT

A húsvétot megelőző böjti időszak utolsó napjait nevezzük nagyhétnek, amely virágvasárnaptól, egészen nagyszombatig tart. A magyar nyelv „sanyarúhét”, „vizeshét” vagy „csendeshét” néven is ismeri. A leiratok szerint ezt az időszakot már a 4. század végén is kiemelten kezelték Jeruzsálemben, hogy megemlékezzenek Jézus Krisztus utolsó földi napjairól. Voltak történelmi korok, amikor a nagyhét teljes időszaka munkaszünetet jelentett, de a 17. század közepén újra hétköznapra nyilvánította ezeket a napokat, ahogyan a nagypéntek kivételével ma is van.

Elődeink idejében különös készüléket jelentett ez az időszak, nemcsak a külsőségekben, a takarításban vagy

a komolyan vett böjtölésben, hanem lélekben is. A nagyheti események éppen ezért a megszokott, hétköznapi református gyakorlataink között is kiemelkedőek: a nagycsütörtöki utolsó vacsora emlékezete – mint az első úrvacsora is egyben –, a nagypénteki passiók út, amelyet jól ismerünk a saját gyülekezetünk szokásaként is. Nagyszombat a csend napja, – amikor Jézus a sírban van –, ehhez igazodnak a keresztyén közösségek is.

Jellemzően ezeket a napokat kezeli kiemelten a hagyomány, azonban a virágvasárnapi események után még számos, jelentős pillanatot követhetünk nyomon az evangéliumok leiratában a hét első feléből is. Ezeket az eseménye-

ket tekintjük most át közösen a teljesség igénye nélkül, de a főbb állomásokat magunk előtt látva. Az evangéliumok – Máté, Márk, Lukács és János –, nagyon sok ponton teljesen azonosak, azonban egy-két apró időbeli eltérés vagy a történet, esetleg példázat leirata minimalisan eltér egymástól, hiszen négy különböző személy jegyezte le azokat a Szentlélek által. Mi most Mátét, mint az evangéliumok között az elsőt hívjuk segítségül a virágvasárnap és a nagyszombat közötti események áttekintésére, amely úgy is használható, mint egy vezérfonal, amely terelget minket a böjt utolsó napjaiban, lépésről-lépésre haladva, a feltámadás öröméig!

VIRÁGVASÁRNAP

Jézus bevonul Jeruzsálembe

„A tanítványok pedig elmentek, és úgy cselekedtek, ahogy Jézus parancsolta nekik: odavezették a szamarat a csikójával együtt, ráterítették felsőruhájukat, Jézus pedig felült rá. A sokaság az útra terítette felsőruháját, mások ágakat vagdaltak a fákról, és az útra szórták. Az előtte haladó és az őt követő sokaság pedig ezt kiáltotta: Hozsánna Dávid Fiának! Áldott, aki jön az Úr nevében! Hozsánna a magasságban! Amint beért Jeruzsálembe, felbolydult az egész város, és ezt kérdezték: Kicsoda ez? A sokaság ezt mondta: Ő Jézus, a galileai Názáretből való próféta.”

Máté 21,6-11

A virágvasárnap kifejezés több nyelven is a pálma jelképét hordozza magában és a pálmavasárnap kifejezést használják, habár csak János evangéliuma tesz róla konkrét említést. Ezt a különleges, sorsfordító eseményt számos képzőművészeti alkotás is megörökíti. Jézus az Olajfák hegye felől érkezik a városba, de két másik település nevét is rögzítik az evangéliumok, amelyet érintettek az út során: Bétfagét és

Betániát. Az első századokban vált szokássá a jelenet megelevenítése gyermekek és felnőttek bevonásával, amely napjainkban is él. Érdekes, hogy a sokak által ismert „Bújj, bújj, zöld ág...” kezdetű népdal a virágvasárnapi népszokások egyik kísérője volt, a szövegben elhangzó „aranykapu” kifejezés pedig Jeruzsálem egyik legismertebb bejáratára utal.

Virágvasárnap nem csak a nagyhét, hanem Jézus földi útjának is az egyik legkiemelkedőbb pillanata. Ha egészen világias szófordulattal szeretnénk élni, mondhatnánk, hogy Jézus elérte karrierje csúcspontját. Óriási érdeklődés fogadja őt, ami nagyban köszönhető annak, hogy nem sokkal korábban a három napja halott Lázárt feltámasztotta.

Különleges képeket hordoz ez a történet: Jézus számárháton érkezik, amely a békesség és az alázatosság szimbóluma. Ugyanakkor felsőruhájukat terítik elé az emberek, ami szintén komoly üzenetet hordoz: tiszt-

teletüket fejezték ki iránta. Első pillantásra rendkívül idilli ez: az érkező és a fogadók egyaránt a legnagyobb nyitottsággal érkeznek meg ebbe a találkozási pillanatba. De míg az Isten Fia a legnagyobb természetességgel megőrizte ezt a lelkiületet, addig a sokaság arca a hét során egyre haragosabbá és komorabbá vált.

Vajon a te szíved-lelked és veled együtt az arcod hogyan változik virágvasárnap és nagyszombat között: komorabbá, fájóbbá, netán haragosabbá válik, vagy Krisztus békés és alázatos önátadásában felismered a váltságod?

Jézus megtisztítja a templomot

„Azután Jézus bement a templomba, és kiüzte mindazokat, akik a templomban árusítottak és vásároltak, a pénzváltók asztalait és a galambárusok székeit pedig felborította, és ezt mondta nekik: Meg van írva: „Az én házamat imádság házána nevezik”, ti pedig rablók barlangjává teszitek. Azután vakok és sánták mentek hozzá a templomba, és meggyógyította őket. Amikor pedig a főpapok és az írástudók látták a csodákat, amelyeket tett, és a gyermekeket, akik a templomban ezt kiáltozták: Hozsánna Dávid Fiának! – haragra lobbantak, és így szóltak hozzá: Hallod, mit mondanak ezek? Jézus pedig így válaszolt nekik: Hallom. Sohasem olvastátok: „Gyermekek és csecsemők szája által szereztél dicséretet”? Erre otthagynak őket kiment a városból Betániába, és ott töltötte az éjszakát.”

Máté 21,12-17

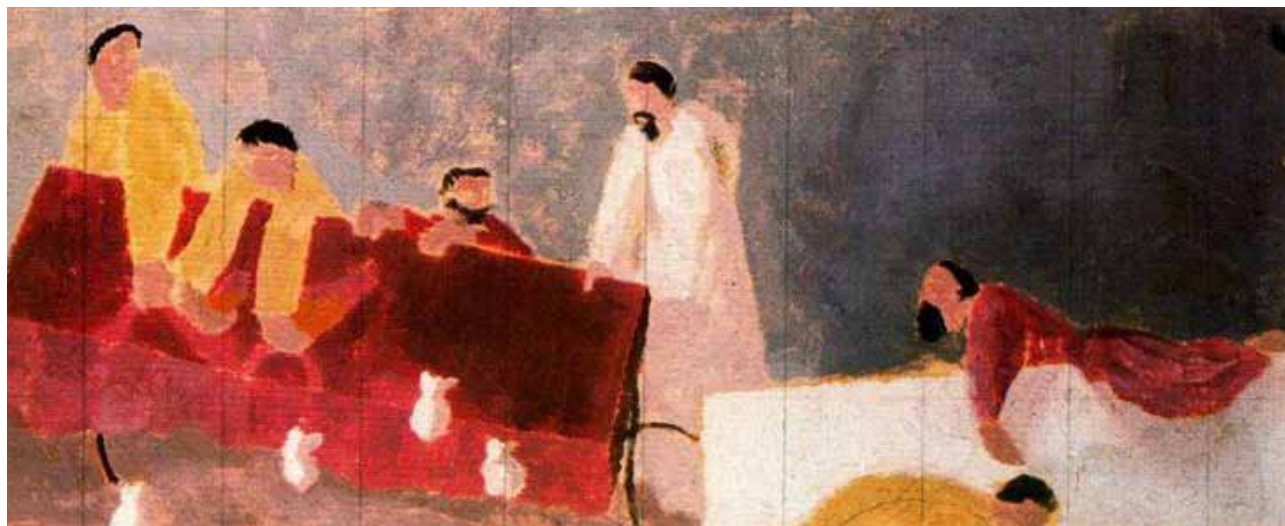
Szokatlan gondolat, hogy a templomtisztítás történetét a virágvasárnaphoz kapcsoljuk, Máté evangéliuma azonban így tudósít számunkra ezekről az eseményekről. Márk és Lukács evangéliumában is nagyon szorosan az utolsó hét eseményeihez kapcsolódik ez a mozzanat, ennek ellenére nagyon érdekes együtt látni ezt a két momentumot. Jézus a templomba lépve azonnal szembesül azzal, hogy az imádkozás helyett az üzletelés háza lett a szent hely. Tőle szokatlan módon, nagyon radikálisan lép fel, de ugyanazzal a szeretettel van jelen, amit az imént, a számárháton bevonuló Úrban láthattunk: a templomot befekettítő kiüzése után betegeket gyógyít, és az

Őt dicsérő gyermekek szavát igazolja azzal, hogy a zsoldárrost idézi.

A Krisztusi kéz kettőssége látható ebben a történetben: a bűnt mélységesen elítéli, a szó legszorosabb értelmében kivetíti arról a helyről, ami az Isten tiszteletének otthona, de ugyanakkor gyógyulást és áldást ad.

A mi személyes nagyheti utunknak is része kell, hogy legyen ez a két mozzanat: az igazi bűnbánatban meg kell, hogy tapasztaljuk azt, ahogyan Krisztus felborítja az életünkben jogtalanul felállított asztalokat, kiüzve a mindennapjainkból az ördögi nyereszkesedést, és a bűnbocsánatban meg kell, hogy lássuk a gyógyító és áldó kezet, aki felnyitja a szemünket az igazságra és segít, hogy a keskeny, egyenes úton járhassunk, Vele!

Egy páratlan gyümölcs és a méhek

A Húsvéti Park öröme, gyógyító gondolatai

Van egy különleges gyümölcs, ami nem kertekben és ligetekben terem meg. A vadonban sem található. Nagyon egészséges, összehasonlíthatatlan ízvilágú. Aki egyszer megkóstolja, zamatját sohasem felejtí el. Ez a gyümölcs igazán rezisztens, tehát nagyon ellenálló minden kórokozóval, kártevővel szemben. Ennek a gyümölcsnek a termőhelye a természetben van. Az emberi természetben! A Biblia pedig úgy nevezi ezt a gyümölcsöt, hogy öröm. Mi fán terem? A húsvétváró hívő ember azonnal válaszol: keresztfán, ami az élet fája mindazoknak, akik hisznek Jézusban. Ezt a jelképes gyümölcsfát Jézus ültette, hogy gyümölcse óvja, védje a lelki egészségünket. Ezért páratlan az öröm gyümölcse!

Az idei év Húsvéti Parkjának a témája az öröm. Valójában a belső lelkisége, összetartó ereje is ez. A csodálatos és rendre megújuló dekorációk, interaktív installációk nem csak örömet csálnak arcokra és szívekbe, hanem ugyanarról az örömről üzennek, ami a kereszténység legnagyobb ünnepében, a húsvéti feltámadásban érthető meg.

Ez az öröm egyedülálló és több, mint érzélem. Több, mint pillanatnyi hangulat. Merőben más, mint kiszínezett emóció. Nem utánozható és nem kikényszeríthető. Ez az öröm egy belülről fakadó, mély és tiszta meggyőződés, egy lelki erőforrás, ami ellenálló, rezisztens a körülményekre!

Erre az átélhető öröme óriási szükség van a keserűvé, üdömmé lett világunkban, ahol annyi minden próbálja elvenni a békességünket, a reményünket, a szebb holnapba vetett hitünket. Felkavaró események, egymásnak feszülő ellentétek nagypénteki sötétségben tartanak. De ősi bölcsesség, hogy minden nagypénteket követ a húsvét. A megújulás, a feltámadás győzelme, az új élet reménye. A legnagyobb mélységben is megterem az öröm gyümölcse, ha hagyjuk, hogy belülről érleljen minket is. A Bibliának pedig van egy bátorítása erre:

„Örüljétek az Úrban mindenkor!

*Ismét mondom:
örüljétek!”*

Húsvét az Istenre találás, az öröm megtalálásának lehetősége: lépésről lépésre. Így az idei Húsvéti Park tematikája és gondolatvilága számos ösvényen vezet el a kicsiket és nagyokat egyaránt a húsvéti jelképeken, ötletgazdag játékokon, elmerengő stációkon keresztül ehhez a hamisíthatatlan, belső békességet adó örömhöz. Akár gyermeklelkű léptekkel, akár érdeklődő nyitottsággal látogatunk el a Húsvéti Parkba, biztos, hogy megízlelhetjük az öröm páratlan gyümölcseit! Civil szervezetek, egyházak, önkéntesek, gyermekek áldozatos szorgalmával, példás összefogásával valósul meg a hajdúszoboszlói Húsvéti Park azért, hogy örömet hozzon mindazoknak, akik ellátogatnak hozzánk.

Ehhez a kezdeményezéshez kapcsolódva a Hajdúszoboszlói Református Egyházközség egy olyan installációval készül, amelynek neve: „Méz a sziklából”. Az elnevezés ihletője 5Móz 32,13. részben olvasható és Isten megmentő szeretetét támasztja alá.

Ahhoz, hogy egy fán gyümölcs legyen, szükség van a beporzásra, így a méhek áldozatkész munkájára. Nem kisebb fáradtság a méz előállításuk sem. Egy érdekes becslés szerint fél kilogramm méz előállításához körülbelül 1152 méh élethosszig tartó munkájára, mintegy 180.000 lerepült kilométerre és 2-4,5 millió virág meglátogatására van szükség! Emberi ésszel felfoghatatlan áldozatvállalás. Ettől páratlanabb és megrendítőbb Jézus Krisztus áldozatvállalása! Ezeket a szimbólumokat (öröm gyümölcse, méhek áldozatvállalása) összekapcsolva egy sziklafalat készítünk el, amelyeken gyógyító gondolatokat helyezünk ki, így mindenki magával vihet egy-egy lépsejt formájú igei gondolatot a sziklából, azaz gyógyító, reményt adó, lelki egészséget védő bibliai gondolatot.

Pilinszky János:
Virágvasárnap

Jézus jeruzsálemi bevonulásáról János evangélistánál olvashatjuk a legjelentősebb beszámolót.

Szereplői: a lelkes tanítványok serege, az út porába hulló pálmaágak, s az isteni teher alatt szelíden lépkedő „szamaracska”. S még valami: a kövek. Jézus még őket is bevonja az ujjongásba: ha nem a nép, hát ők, a „kövek kiáltának!”.

Ki ünnepel itt? Mintha a teremtett világ egy-egy képviselője, a kő, a pálma s a szamaracska az egész nagy egyetemet képviselné a bevonulásban. S itt érdemes megemlítenünk, hogy növények és állatok milyen szokatlan hangsúllyal szerepelnek mindig az evangéliumban, főképp a példabeszédekben. De nem a hasonlat, és nem is holmi megszemélyesítés emeli különleges megvilágításba őket, hanem nyilván a Teremtő és teremtmény közötti viszony csodálatos komolysága.

Amikor Jézus „dicsőségesen” bevonul Jeruzsálembe, erre a futó ünneplésre futotta a világ erejéből. Azután még az emléket is elsodorja a pillanat, és belepi az út pora.

Az igazi, a tulajdonképpen „megdicsőülés” még hátra van. Erről az evangéliumnak talán legcsodálatosabban paradox mondatai következnek, közvetlenül a jeruzsálemi bevonulás után.

„Eljött az óra, hogy az Emberfia megdicsőíttessék. Bizony, bizony mondom nektek, ha csak a gabonaszem a földbe nem esik és meg nem hal, maga marad. . .” „**Most az én lelkem megrendült. És mit mondjak? Atyám, szabadíts meg engem ezen órától! De hisz azért jöttem ez órára, Atyám, dicsőítsd meg nevedet!**”

És mégis. . . Bármennyire kitérő, csalóka fény volt is Jézus számára a jeruzsálemi bevonulás, a mi ünneplésünk, mégis érez gondosságot, mellyel fogadta, sőt mintegy elébe ment a szegényes fogadtatásnak. Örök időre szóló okulásul szolgálhat számunkra: saját erőnkől csak ilyen szalmaláng lelkesedésre futhatja. S ha jól szemügyre vesszük a történetet, láthatjuk, hogy gyengéd gondoskodással még ezt is Jézus maga készítette elő - miérettünk, ahogy mondotta.

A másik tanulság az isteni szerénység. Jézus példamutatása, hogy milyen **szelíd alázattal kell fogadnunk az emberek ünneplését**. Igaz, nem tér ki előle, mint ahogy semmi emberi elől nem tér ki -, hogy annál teljesebb tanítást hagyjon örökül számunkra. A jeruzsálemi bevonulás története hányszor játszódik le azóta is bennünk, egy-egy rövid felbuzdulás képében.

Hogy találkozásunk vele hogy válhat tartóssá? Erre felel a következő szakasz. Vállalnunk kell önmagunk „elvesztését”, ahogy ő vállalta a földbe hullott gabonaszem sorsát. Akkor valóban egyek leszünk majd vele, s nem a futó, hanem az örök dicsőségben, a jeruzsálemi bevonulás után az örök Jeruzsálembe való bevonulás örömeiben.

„Kice, vice villó”

Virágvasárnapi népszokások

A húsvétot megelőző vasárnap Jézus Jeruzsálembé vonulásának ünnepe. Ezzel a nappal kezdődik a nagyhét, amely Isten fiának szenvedéstörténetén, halálán keresztül elvezet minket a feltámadás ígértét nyújtó húsvétig.

A virágvasárnaphoz kötődő néphagyományok számbavételéhez először is mindenképpen figyelmet kell fordítanunk az ünnep elnevezésére. E hétkezdő, ünnepélyes napnak a neve (pálmavasárnap, lat. Dominica palmarum) eredetileg arra utal, hogy a szamárháton Jeruzsálembé érkező prófétát ujjongó tömeg fogadta, és az életet, diadalt, győzelmet szimbolizáló pálmafaágakkal integettek neki. Azokban az országokban, ahol a pálma nem honos, tiszafával, fűzfával vagy más fák ágaival helyettesítették, ezért angolszász területeken például egyszerűen „ágvasárnapnak” nevezik ezt a napot. A magyar nyelv szépségre törekvését jelzi az alliteráló „virágvasárnap” megnevezés, de hozzánk hasonlóan az örmények, csehek, szlovákok, szerbek és horvátok is a „virág” névrészt használják az ünnepélyesség kifejezésére.

Már a 7. században elterjedt ehhez a naphoz kapcsolódva a pálma, majd később más növények ágainak – nálunk a *barka* – szentelése. Katolikus hagyomány, hogy a virágvasárnapi szentmise a bevonulásra emlékező körmenettel kezdődik. Ennek során a hívek barkákkal köszön-

tik a templomba bevonuló papot és kíséretét, ahogy egykor a jeruzsálemiek is hódoltak Jézus előtt. Mindehhez szorosan kapcsolódó szertartás a hívek által hozott barkák megáldása, melyet aztán a következő év hamvazószerdáján elégetnek, ezzel készülve az új böjti időszakra. A virágvasárnapi *barkaszentelés* egyházi eredetű népszokás ugyan, de számos népi hiedelem is fűződik hozzá, mint például az, hogy ha a templomból kifelé jövet lenyelünk belőle egy-két szemet, az megvéd minket a betegségektől és a torokfájástól. Egyes helyeken úgy tartották, hogy a megszentelt barkát nem szabad bevenni a házba, mert akkor nyáron sok lesz a légy, ezért inkább a padlásra, ablakra vagy a ház ereszére akasztották. Egyedi, de még élő szokás, hogy villámcsapás vagy jégverés megelőzésére a tavaszi munkák közben a kert minden sarkába tűznek a szentelt barkából. Az állattartásban jósló, varázsló, rontás elleni hatékonyságot tulajdonítottak neki, például a gazdasszony sok helyütt megszámolta a barkaszemeket, mert úgy gondolták, ahány szem van az ágon, annyi kislibája lesz a tavasszal.

A húsvéti ünnepkörben, így virágvasárnap is szokás volt, hogy a lányok a tavasz behozatalának jelképeként zöld ágakkal, énekszóval

vonultak végig a falu utcáin. Ez volt a *zöldágazás*, vagy más néven *villőzés*. Az eladósorban lévő lányok felszalagozott, kifújót tojásokkal

díszített nagy zöld ággal, énekszóval vonultak végig a falu utcáin. Volt, ahol kisebb csoportok egyetlen villófát vittek magukkal, másutt minden lány kezében volt egy kisebb ág. Énekük végeztével a gazdasszony letört egy kis gallyat az ágról, megveregette vele a lányokat: „Mind menjetek férjhez!”

Villó, villó, selemsátor!
Vár' meg, villó, vár' meg,
hagy vegyem rám gyócsingem,
kireleiszon, kriszteleiszon!
 (Kodály Zoltán gyűjtése; Gimes)

Elsősorban Palócföldön volt virágvasárnaphoz kapcsolódó szokás a *kiszézés*, *kiszéjárás* vagy *kiszehajtás*. Ennek lényege, hogy a lányok menyecske ruhába öltöztettek egy szalmabábut, amit végigvittek a faluban, végül levetkőztették, a szalmát pedig elégették vagy vízbe dobták, hogy elűzzék a telet és a betegségeket. Ezt a szalmabábut nevezték kiszének vagy kiszócének. Ahol vízbe dobták a kiszét, a lányok markoltak egyet a bábu szalmájából és egyenként dobták a vízbe. Azt tartották ugyanis, hogy akinek a szalmacsomója elúszik, még abban az évben férjhez megy. Ez a téltemető hagyomány manapság már inkább a farsangi időszak végéhez, a nagyböjt kezdetéhez kapcsolódik, a tavasz eljövételének ünneplésévé vált.

Haj ki, kisse, haj, gyöjj be, sódar, gyöjj!
Haj ki, kisse, kiszőke, gyöjj be, sódar, gömbőce!
Az a Szabó Margit ojjan híres asszony,
ruhát kértünk tőle, a kiszére adott.
 (Felsőszemeréd)

Némely tájegységen előfordult, hogy ez a két, virágvasárnapi leányszokás összekapcsolódott – a kisse „elhajtása” a tél végét, a villó behozatala pedig a tavasz eljövételét jelképezi:

Kice, vice villó,
Gyűjjön rád a himlő.
Behoztuk a zöldágot,
Kivisszük a kice-vice
Kice-vice villó,
Gyűjjön rád a himlő
Határainkat a jégeső el ne verje!
Kice-vice villó,
Gyűjjön rád a himlő!
 (Kodály Zoltán gyűjtése; Béd)

Hagyományaink, népszokásaink egyszerre kapcsolódnak szervesen a minket körülvevő, teremtett világhoz és az emberi élet körforgásához. Elődeink öröksége az a nemzedékről nemzedékre szálló kulturális érték és tudás, amely meghatározza identitásunkat, és amelyet kötelesek vagyunk továbbadni a ránk következő generációknak. Hiszen, ahogyan azt Kodály Zoltán is megfogalmazta: „A hagyomány formái változhatnak, de lényege ugyanaz marad, amíg él a nép, amelynek lelkét kifejezi.”

Irodalom:

- <https://kekesonline.hu/2021/03/28/viragvasarnapi-hagyomanyok/>
- Magyar Néprajz VII. Népszokás, néphit, népi vallásosság. <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarNeprajz-magyar-neprajz-2/vii-nepszokas-nephit-nepi-vallasossag-A33C/szokasok-A355/jelesnapok-unnepi-szokasok-A596/aprilis-A6D6/husveti-unnepkor-A6F1/viragvasarnap-A701/>
- Kodály Zoltán: Néphagyomány és zenekultúra

Bugyi-Csibrány Lili
 tanár

NAGYHÉTFŐ

A fügefa elszáradása

„Amikor korán reggel a város felé ment, megéhezett. Meglátott egy fügefát az út mellett, odament, de semmit sem talált rajta, csak levelet. Ekkor így szólt hozzá: Ne teremjen rajtad gyümölcs soha többé! És azonnal elszáradt a fügefa. Amikor látták ezt a tanítványok, elcsodálkoztak, és azt kérdezték: Hogyan száradt el ilyen hirtelen ez a fügefa? Jézus így válaszolt nekik: Bizony mondom nektek, ha van hitetek, és nem kételkedtek, nemcsak a fügefával tehetitek meg ezt, hanem ha ennek a hegynek azt mondjátok: Emelkedj fel, és vesd magad a tengerbe! – az is meglesz. És mindazt, amit imádságban hittel kértek, megkapjátok.”

Máté 21,18-22

Máté evangéliumát alapul véve a virágvasárnapi eseményeket követően, azaz nagyhétfőn Jézus Betániából – ahol az éjszakát töltötte –, Jeruzsálem felé tart. Egy termés nélküli fügefa azonnal elszárad szavára, amellyel szimbolikusan a tanítványokhoz szól az igazi hit erejéről. Az evangéliumot olvasónak olyan érzése lehet, mintha az Úr ebben a pillanatban a tanítványok felkészítését folytatná az előttük álló eseményekre

nézve, nyomatékositva azt, hogy bármi is történjen, őrizték meg hitüket és imádságos szívüket.

A tanítványok számtalan csodát átéltek már Jézus mellett, a fügefa elszáradásának pillanatában mégis azt kérdezik: „hogyan”? Talán elfelejtették volna, amit láttak és tapasztaltak Jézus erejéről? Talán nem figyeltek eléggé, vagy nem érintette meg őket a számos megváltozott élet? Vagy esetleg nem gondolták, hogy emberek csodája után egy növénynek is elég egy szó és végbemegy az, amit Jézus kimond? Meglephette őket a „negatív csoda”, de sokkal inkább eshettek a felszínesség csapdájába, amikor már megszokottá válik az Úr közelsége, amikor már-már egymást érik a rendkívüli pillanatok.

Lehet, hogy a böjti úton kezdünk elfáradni és megfogyatkozó lendülettel, hasonlóan a tanítványokhoz a felszínesség csapdájába esni. De sohasem szabad alulértékelni azt, amikor a Megváltó egészen személyesen szól hozzánk! „És mindazt, amit imádságban hittel kértek, megkapjátok.” – milyen egyszerű, tiszta és világos üzenet! Jézus a termés nélkül álló fügefával együtt elítéli a megtérést nélkülöző, felszínes hitet és a gyümölcs nélküli életet.

NAGYKEDD

Jézus a templomban; A Nagy Parancsolat

„Egyikük pedig, egy törvénytudó, kísérteni akarta őt, és megkérdezte tőle: Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben? Jézus így válaszolt: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.” Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: „Szeresd felebarátodat, mint magadat.” E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták.”

Máté 22,35-40

A történet folytatásában Jézus betér a templomba, és elsőként, mintegy bemutatkozásként hatalmáról szól, majd elhangzanak azok a példázatok, amelyekben önmagáról beszél, a gyilkosok kezére került Fiú képében, ugyanakkor említést tesz a feltámadásáról is, és itt hangzik el a Nagy Parancsolat. Ezzel együtt nagyon éles válaszokat ad az őt már-már vizsgáztató írástudóknak

és farizeusoknak. Beszél az utolsó időkről, és második eljövételéről egyaránt, Elhangzanak a témához szorosan kapcsolódó történetek: a tíz szűz, vagy a talentumok példázata. Ebben a templomban töltött időben Jézus körül szinte mondatról mondatra érződik a növekvő feszültség, amely az előljárók és az Úr között a nagypénteki eseményekben csúcsonyul ki.

Az evangélium, vagy a Biblia szíve - gyakran így is emlegetik a nagy parancsolatot. Ezt a két rövid, de mégis annál mélyebb és többet adó gondolatot úgy is summázhatjuk, mint a törvény, azaz a Tízparancsolat összefoglalását: az első fele az Isten feltétlen szeretetére biztat - akár az első kőtábla. A második a felebarátaink szeretetére buzdít, éppen úgy, ahogyan a második kőtábla. Milyen különleges, hogy Jézus ezt a könnyen megragadható üzenetet az utolsó pillanatok egyikében mondja el, és újra egy olyan kérdésre adott válaszában, amely minden jóindulatot és szeretetet nélkülözött.

Sokszor elgondolkoztam már azon, hogy milyen lenne a közlekedés, ha minden szabályt betartana mindenki, aki az utakon megfordul? Azt hiszem, hogy már-már tökéletes, balesetmentes és biztonságos. Szinte alig tudjuk elképzelni a híradásokat, az újságokat a közlekedési incidensek híradása nélkül.

Körülbelül a mi életünk is ilyen egyszerű lenne, ha ezt a két nagyon rövid iránymutatást be

tudnánk tartani: szeretni az Istent és szeretni egymást! Kevesebb lenne a fájdalom, a könny, a bánat, a félresiklott élet, a tragédia. Ha olyan egyszerűen és lényegre törően szeretnénk fogalmazni, ahogyan Jézus a nagy parancsolatban: kevesebb lenne a bűn! Tökéletesek és bűn nélküliek

nem lehetünk, de a törekvésünk ettől még működhetne. Nem azért, mert elérhetjük a bűntelenség állapotát saját magunktól, hanem azért, mert Valaki szüntelenül azon fáradozik, hogy minket megmentsen, és az Életre vigyen - legyünk hát ebben a tőlünk telhető módon a segítségére és ragadjuk meg a felénk nyújtott, átszegzett kezét!

NAGYSZERDA

Júdás elárulja Jézust

„Akkor a tizenkettő közül egy, akit Iskáriótes Júdásnak hívtak, elment a főpapokhoz, és így szólt: Mit adnátok nekem, ha kezetekbe adnám őt? Azok pedig harminc ezüstöt fizettek neki. Ettől fogva kereste az alkalmat, hogy elárulja őt.”

Máté 26,14-16

Iskáriótes Júdás személye azok előtt is ismert, akik egyébként talán keveset ismernek a Bibliából. Köszönhető ez annak, hogy súlyos és szomorú cselekedete az Úrral szemben, megmaradt szólások, közmondások formájában a köznyelv számára is. Gondoljunk csak a „júdászkodik”, vagy a „júdáspénz” kifejezésekre. De a gyermeknyelvből még jól emlékezhetünk akár az „árulkodó Júdás” kifejezésre is. Mindezek mellett azonban azt is fontos megemlíteni, hogy több Júdást is ismerünk a bibliai leiratok alapján, többek között ezen a néven egy levelet is találunk az Újszövetség könyvei között, közvetlenül a Jelenések könyve előtt, akinek a személye természetesen nem azonos az áruló tanítványéval.

Az áruló Júdásról keveset tudunk, de kapzsinak és alattomosnak láthatjuk már korábban is egy-egy leirat alapján, ugyanakkor Jézus korábban is figyelmezteti a tanítványokat, hogy van közöttük valaki, aki árulóvá lesz. A bibliai tudósítás szerint, amikor szembesült vele, hogy az Urat halálra ítélik, megbánja tettét és önkezével vet véget az életének.

Júdás tanítványi karrierje nem indult rosszabb pozícióból, vagy hátrányból társaihoz képest.

Bár egy idő után Jézus pontosan tudta, hogy van a közösségben egy áruló, mégsem leplezte le őt. Talán megfogalmazódik bennünk a kérdés, hogy miért döntött így? Sokan

elgondolkoznak azon is, hogy vajon az Atya tervében szerepelt-e az áruló tanítvány, amikor az ember megváltását tervezte? Nem tudhatjuk, ezek mind-mind olyan kérdések, amelyek az Isten titkai.

Egy dolog azonban biztos: Jézus annak ellenére is nagyon szerette Júdást, hogy jól tudta, milyen ő valójában. Jézus annak ellenére is szerette volna, ha hallja az ígét, látja a csodákat testközelből, hogy tudta azt, hogy ő lesz az áruló. Akarta, hogy közel legyen hozzá, hogy esélye legyen arra, hogy a szívébe zárja a megmenekülés lehetőségét a bűn csapdájából. Akár szerepelt Júdás csókja az Isten tervében, akár nem, akármilyen nagy volt a bűne, elfeledkezett arról, hogy Jézus mindezek ellenére, nagyon szerette őt! Elszalasztotta a bűnbánat lehetőségét, a bűnbocsánat csodáját. Júdás árulásának ez a valódi nagy tragédiája.

Sajnos számtalan helyzet van az életünkben, amikor a bűneinkkel mi is eláruljuk a Megváltót. De abba a hibába soha nem szabad esnünk, hogy szem elől té vesszük azt, hogy Ő előbb és mindezek ellenére SZERET minket, és nincs olyan mélység, amelyben ne nyújtaná számunkra a bűnbánat és a bűnbocsánat lehetőségét!

Ady Endre:
Júdás és Jézus

Dühödt, lázongó szívverésem
Golgotai bazaltra vésem.
Krisztus, poétám, szent Alak,
Eladtalak.

Enyém volt minden álmodásod,
Én voltam a lelked, a másod,
Megkoszorúztam a fejed,
Szerettelek.

S eladtalak, én fejedelmem,
Mert az Élet az én szerelmem,
Mert én is álmodok nagyot:
Költő vagyok.

Nem hallgatom zsoltáros ajkad,
Nem kell szép, égi birodalmad.
Selymet, pénzt akar egy leány,
Vár, vár reám.

Galád vagyok? Galád az Élet.
Bűve miért nincs az Igének?
Vággyal, kínnal miért gyötör
Pénzes gyönyör?

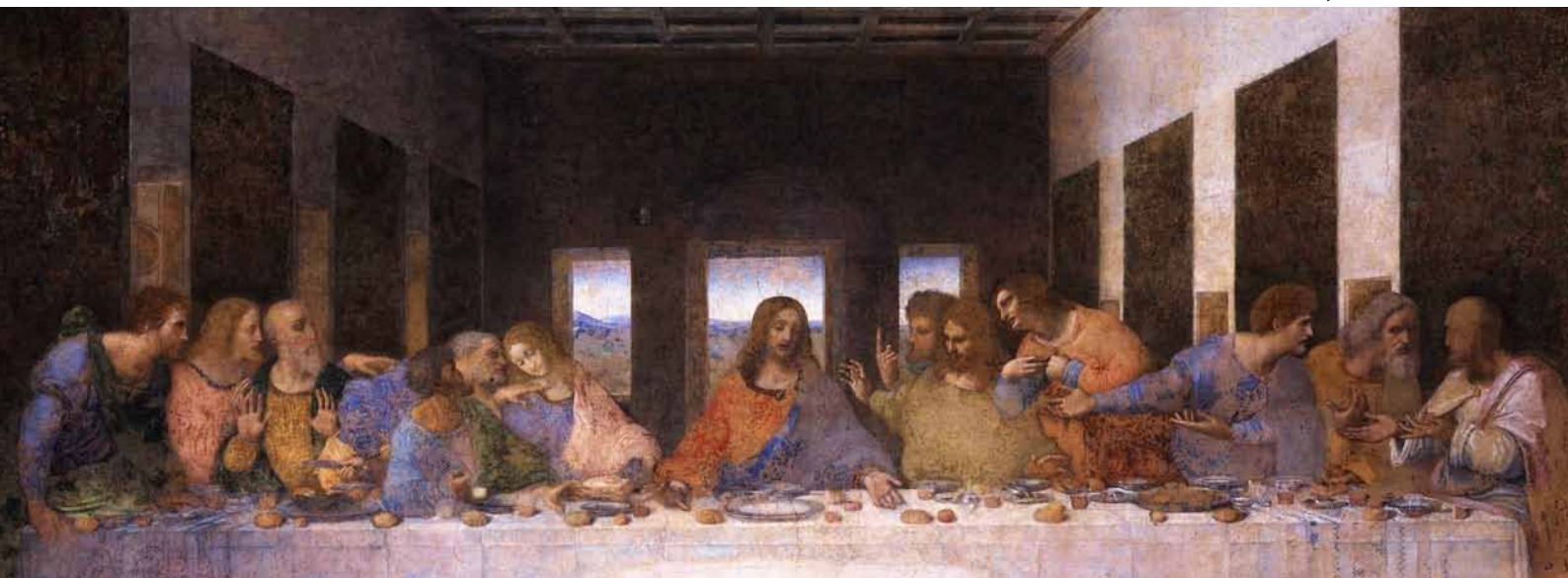
Írott kövem dobom a mélybe,
Megreng a Föld sok ezer évre
S késői, bűnös, bús szemek
Megértének.

NAGYCSÜTÖRTÖK

Az utolsó vacsora

„Miközben ettek, Jézus vette a kenyeret, áldást mondott, és megtörte, a tanítványoknak adta, és ezt mondta: Vegyétek, egyétek, ez az én testem! Azután vette a poharat, és hálát adva nekik adta, és ezt mondta: Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, a szövetség vére, amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára. De mondom nektek, nem iszom mostantól fogva a szőlőtőnek ebből a terméséből ama napig, amelyen majd újat iszom veletek Atyám országában.”

Máté 26, 26-29

Jézus és a tanítványok egy hagyományos páskavacsorát fogyasztanak el együtt. A tanítványok csak sejtették azt, amit

Jézus pontosan tudott: ez az utolsó ilyen alkalom. A páskavacsora már az Ószövetség lapjain is megtalálható, ünnepi étkezés: a válasz-

tott nép egyiptomi szabadulására emlékezteti az ünneplőket. Egészen pontosan arra, hogy akik komolyan vették az Isten szavát,

és egy tökéletes, fiatal bárány vérevel megkenték a házaik ajtófélfáját, megmenekültek az öldöklő angyal pusztításától, azaz szabaddulást nyertek.

Az asztalra kerülő ünnepi ételek mindegyike jelentéstartalommal bír: a tökéletes, egyéves hím bárány húsa; a keserű füvek; az édes és sós ízek; az alma, dió, méz és bor elegyéből készült mártás, valamint a kovásztalan kenyér is. Ez utóbbi például arra emlékeztet, hogy nem volt idő megvárni a kovászos kenyér elkészülését, ugyanis sietve kellett elindulnia a népnek Egyiptomból.

Ennek tekintetében megértjük: Jézus korában ez a vacsora nem egy egyedi alkalom, hiszen mindenki más is készült erre az ünnepre. A végkimenetele azonban egészen más lett, mint egy átlagos vacsorának: ezen az alkalmon azonosítja az Úr Jézus a kenyérral a saját megtöretett testét, a borral pedig a saját kiontatott vérét, amely már előre mutat a megváltás pillana-

tára, majd összességében arra az úrvacsorai sákramentumra, amely ma is a mi asztalközösségünk alapját adja. Éppen ezért megszokott a nagycsütörtöki istentiszteleti alkalmainkon ma is, hogy akár úrvacsorával emlékezünk meg az utolsó vacsora alkalmáról.

Az ember életében minden első pillanat meghatározó: az első születésnap; első nap egy közösségben; első találkozás; valami, amiben életünk során először van részünk. Az ünnepi asztalhoz ülve a tanítványok talán nem is tudták, hogy milyen különleges pillanatban lesz részük, habár egészen megszokhatták már a csodálatos, emelkedett momentumokat. Egészen kiváltságos pillanat, az Isten Fiával emlékezni a Szabadító Úr nagy tetteire, de még kiemelkedőbb a világ első úrvacsoráján részt venni, ahol maga az Úr Jézus is jelen van.

Talán mi is emlékszünk még az első úrvacsorára, amiben frissen konfirmált fiatalelként először lehetett részünk. De vajon amikor rutin-

ná, megszokottá, és természetessé válik ez az ünnepi asztalközösség, akkor emlékszünk-e rá, hogy az Úr Jézus most is jelen van velünk együtt ebben a pillanatban, Szentlelke segítségével?! Vajon mindig azzal a lelkiülettel, azzal a felkészültséggel és alázattal lépünk a kenyér és a bor jegyeihez, amelyben ott van ennek a különleges jelenlétnek a súlya? Az utolsó vacsora egy páskavacsora volt. Ezen az alkalmon mindig a házigazda volt az, aki vezette az eseményeket, aki megtörte a kenyeret. Amikor az úrvacsorai asztalközösség tagjává válunk, mindig emlékszünk rá, hogy most az Úr Jézus lélekben táplál, bűnbocsánatot kínál és önmagához kapcsol minket, mint az alkalom házigazdája? Az idei év nagycsütörtökén gondoljuk át személyesen az úrvacsorai asztalhoz, de leginkább a Házigazdához fűződő kapcsolatunkat, és valódi bűnbánattal, de mégis hálával és örömmel lépünk Hozzá a húsvéti megtérített asztalnál!

Dsida Jenő: Nagycsütörtök

Nem volt csatlakozás. Hat óra késést jeleztek és a fullatag sötétben hat órát üldögéltem a kocsárdi váróteremben, nagycsütörtökön. Testem törött volt és nehéz a lelkem, mint ki sötétben titkos útnak indult, végzetes földön csillagok szavára, sors elől szökve, mégis szembe sorssal s finom ideggel érzi messziről nyomán lopódzó ellenségeit. Az ablakon túl mozdonyok zörögtek, a sűrű füst, mint roppant denevérszárny, legyintett arcul. Tompa borzalom fogott el, mély állati félelem. Körülnéztem: szerettem volna néhány szót váltani jó, meghitt emberekkel, de nyirkos éj volt és hideg sötét volt, Péter aludt, János aludt, Jakab aludt, Máté aludt és mind aludtak... Kövér csöppek indultak homlokomról s végigcsurogtak gyűrött arcomon.

Kupelláció

„Hamar eljön templomába az Úr, aki után vágyódtok, a szövetség követe, akit kívántok. Jön már! – mondja a Seregek Ura. De ki tudja majd elviselni eljövételének napját, és ki állhatna meg, amikor megjelenik? Mert olyan lesz az, mint az ötvösök tüze...Ahogyan nekiül az ötvös, hogy megtisztítsa az ezüstöt, úgy tisztítja meg az Úr Lévi fiait. Fényessé teszi őket, mint ...az ezüstöt.”

(Malakiás 3,1-4.)

A kupelláció egy kohászat eljárás, amelyet nemesfémek tisztításához használtak már az ókorban, így Malakiás korában is. Az ezüst esetében a cél az volt, hogy megtisztítsák a természetben előforduló érceket, ásványokat a salakanyagtól. Elgondolkodtató igazság, hogy az ókor világában az ezüst nem tisztán fordult elő a természetben.

Amikor az érc, az ásvány előkerült, összetörte az ókor ötvöse, hogy hatékonyabb legyen az olvasztási eljárás. Ezt követően felfűtötték a kohót, hogy elérje a megfelelő hőfokot, ami az ezüst olvasztásához nélkülözhetetlen. Régen ugyanis nem tudták az ezüst olvadáspontját (961,8 Celsius), hanem megérzésből és nagyfokú tapasztalatból állapították meg a megfelelő hőmérsékletet. Ezt követően előkerült egy fontos edény, amelybe bekerült az érc és hozzá segédanyagként ólmot tettek. Így hevítették az ezüstöt és a kémiai folyamatok, oxidációk során egyre jobban kinyerték a tiszta ezüstöt.

Az ezüst olvasztása, tisztítása óriási szakértelmet kívánt, mert a túl alacsony hőmérséklet piszkosan hagyta az ezüstöt, a túl magas pedig roncsolta a belső szerkezetét és elindította a párolgást. Éppen ezért folyamatosan figyelni kellett a hevítési eljárást.

De meddig kellett az ezüstöt hevíteni?

Erre a kérdésre a kémia mára bőségesen megadja a választ. Régen azonban nem így volt. Nem voltak mérőműszerek, különböző számítások, ismeretek. Mindent a tapasza-

latra kellett hagyni. Az ezüstöt addig kell melegíteni, amíg meg nem látom benne az arcom – mondaná egy korabeli ötvös. Mivel az ezüst veri vissza leginkább a fényt a nemesfémek közül, ezért valóban igaz az állítás, hogy az ezüst akkor a legtisztább, amikor az ötvös arcának kontúrja visszatükröződik a felületén.

Ez az eljárásrend sokat elárul Isten módszereiről. Ugyanis az ember olyan, mint a természetben előforduló ezüst érc, ásvány. Értékes, de önmagában nem tiszta. Tele van a bűn salakanyagával, szennyeződéssel. Isten sokszor úgy kezdi a megtisztítást, hogy összetör minket: valakit egy betegséggel, valakit egy tragédiával, valakit egy „arca eséssel”, másokat csalódással, hitbeli vagy kapcsolatbeli válsággal. Ezek az összetörések azonban értünk vannak, hogy hamarabb távozzon életünkben az, ami salak.

Az összetörés mellett a másik kemény megtapasztalás a kohó, amelyik kiegészíti a salakot. Ebben a lelki kohóban kemény lenni és sokszor kiált a lélek, hogy vajon meddig kell szenvednem, küzdenem, vívódnom. A választ már tudjuk: addig, amíg Isten meg nem látja benned az arcát. Amíg vissza nem ragyogod Őt. Akárcsak egy gondos, tapasztalt ötvösmester, Isten szemmel tartja az életedet. Figyel Téged, ismeri a belső változásokat és ügyel arra, hogy ne maradj belül üreges, rideg, majd törekeny. Életed minden történésénél szemlél és alig várja, hogy elkészülhess, hogy visszatündökölhess Őt! A legtisztábban, a legragyogóbban akarja látni Magát benned, hiszen annak idején is képmására teremtetett, csak ez a képmás salakos lett...

De hová lesz a bűnöm? Hová lesz életem salakja?

Erre válaszol a kupelláció! A kohászati eljárás legfontosabb eszköze a kupella. Ez egy különleges agyag-edény volt az ókorban, általában há-

rom összetevővel: agyag, mésztartalmú föld és csonthamu. Egy ilyen kupella (aminek neve összefügg a kupa szóval) jól bírta a többszöri hevítést, lyukacsos szerkezete, azaz porózussága által felszívta a közvetítő anyagként használt, immár oxidálódott ólmot és nem reagált a nemesfémekkel, így a tiszta ezüst megmaradt benne. Ilyen különleges kupellát, kupát használtak ahhoz, hogy a legtisztább, legnemesebb ezüst megmaradjon, miután kiegészítették a salakot.

A kupa mára a győzelem jele. Isten azért küldte el Jézust a világba, hogy győzelmet adjon. De ehhez a lelki győzelemhez 4 dolog kell: összetörés, kohó, közvetítő anyag, és kupella. Isten sokszor összetörve és próbák, nehézségek kohójában hevít. De nem hagy egyedül. Kegyelme, bűnbocsánatát a mi életünkhöz adja, hogy a leghevesebb időkben segítsen minket. Az utolsó vacsora titkát felelevenítve, a hűvösti úrvacsorára készülve pedig én egyetlen kupát ismerek, amelyik képes „felszívni” a Te bűnödöt. Ez a kupa az úrvacsora jézusi kupája/kelyhe. Miből készül ez a kupa?

1) *Anyagból*, hogy a „porból lettporrá lesz” embert megmentse.
2) *Mészből*: amely óriási áldozatvállalás leülepedett hagyatéka. Ettől nagyobb áldozatvállalás már csak a Jézusé.
3) Végül a kupellát a halál teszi tartóssá, a kohóban ellenállóvá, hiszen csonthamut is kevernek hozzá. Megrendítő jelkép ez, mert rámutat, hogy ezért kellett meghalnia Jézusnak helyetted, miattad, érted.

Az úrvacsora kupája Isten kegyelméből képes megtisztítani, bűneidet felvenni és tisztán az Úr elé állítani szent templomában. Csodája pedig Jézus halálában és feltámadásában van! Ezt tudnod kell, mielőtt úrvacsorázol!

**Czető Norbert
református lelkész**

Tányér József:

Húsvétra

*Meghallani, megvallani,
megmaradni, megtartani,
közeledni, közel lenni,
kétely nélkül Őt követni.
Építeni, felépülni,
Ég vizében megszépülni.
Reményleni, fénybe érni,
igaz hittel lenni, élni.
Bizonyosság, tudni ott van,
látható a láthatatlan.
Földi sejtés, égi titok,
szívemben is kaput nyitok.
Ha érezzük, Ő már tudja,
Istentől van rendelt útja.*

2025. 04. 20.

NAGYPÉNTEK

Jézus kereszthalála

„(...) Jézus pedig ismét hangosan felkiáltott, és kilehelte lelkét. És íme, a templom kárpitja felülről az aljáig kettéhasadt, a föld megrendült, és a sziklák meghasadtak. A sírok megnyíltak, és sok elhunyt szentnek feltámadt a teste. Ezek kijöttek a sírokból, és Jézus feltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelentek. Amikor pedig a százados és akik vele őrizték Jézust, látták a földrengést és a történeteket, nagyon megrémültek, és így szóltak: Bizony, Isten Fia volt ez! Volt ott sok asszony is, akik távolról figyelték mindezt.”

Máté 27,50-55a

Nagypéntek a gyász, a fájdalom pillanata. Régi hagyomány szerint ezen a napon még a templomok harangjai is csendben maradnak, a fekete

válí szimbolikus színné, amelyet templomaink magukra öltenek. Ezzel párhuzamosan a bűjt is kiteljesedik és háttérbe kerül a munkavégzés is, de magyar kultúránk és néphagyományaink is számos szó-kásban őrzik ennek a napnak a jelentőségét. Ezek mind arra mutatnak, hogy az ember a lehető legjobban elérje a bűjt tőpontját: amikor a legkevésbé figyel önmagára és a legjobban az Úr Jézusra, ezzel felismerve, hogy ez a nap nem csak Krisztus kereszthalálának napja, hanem ezzel összhangban a mély-séges bűnbánat is egyben.

Nagypéntek esemény-sora a Szentírás leirata alapján már a nap első óráiban elkez-dődik, hiszen az Úr Jézus el-

fogatása után még számtalan állomás vár rá: a nagytanács és Pilátus, a helytartó előtti kihall-gatás; Péter tagadása; virágva-sárnap szöges ellentéte: amikor Barabbást választja a tömeg és Jézusra „Feszítsd meg!”-et kiált, de ezt követi az Úr mélységes szenvedésének fokozása a meg-csúfolásában, és a keresztre fe-szítésében.

Amikor Nagypénteken Jézus Krisztus szenvedéstörténe-tét olvasom, vagy hallom, min-dig eszembe jut: milyen könnyű dolgom van, hiszen tudom, hogy eljön a feltámadás! Fékez-nem kell magamat, hogy ez a tudat ne vegye el Jézus szenvedésének és fájdalmának súlyát. Szembe kell néz-nem azzal, hogy habár

tudom jól: az ígért beteljesedett és Ő legyőzte a halált, ez az én bűneimet nem teszi kisebbé, vagy semmissé, szükségem van bűnvallásra és bűnbocsánatra.

Nem lehetett könnyű ta-nítványnak lenni Jézus kereszt-jénél. El sem tudjuk képzelni azt a fájdalmat, félelmet, tehet-lenséget és megdöbbenést, amit ők érezhettek. Mégis emlékez-tetnünk kell önmagunkat arra, hogy ahogyan az ő életükben egészen személyes és megrázó volt ez a pillanat, számunkra is azzá kell, hogy váljon! Szembe-sülnöm kell vele, hogy értem, mi-attam és helyettem adta magát a Megváltó, és fel kell, hogy ráz-zon a sokszor szunnyadó hitemből ez a mélységes és semmihez sem fogható szeretet!

Nagypéntek

A kegyelmet nem jog alapján, hanem szeretetből kapjuk

Sokat foglalkozunk a múltunk, a sebeink feldolgozá-sával és a megbocsátással. Most azonban a másik oldalra sze-retnék rátekinteni, arra a nem túl népszerű oldalra, amikor mi vétünk mások ellen. Mert mi is ejtünk sebeket, miattunk is van-nak könnyes szemek, mi is hagyunk romokat magunk mögött. Mit kezdünk a bűntudattal? A legnépszerűbb megoldás az, hogy megmagyarázzuk, ez nem az én hibám. Ő tette. Miért akarta, miért csinálta, miért így válaszolt, miért nem úgy cselekedett? Bizonygatjuk ártatlanságunkat.

Azután vannak olyanok, akik cinizmussal, humorral, poénkodással elhessegetik a bűntudatot: ugyan már, nem nagy ügy! Mit kell akkora problémát csinálni belőle? Csak egy kis seb volt, csak néhány könny, miért annyira érzékeny a másik? Vannak olyanok is, akiket mélyen megérint a tudat, és megren-dülve találkoznak saját bűneikkel. Ők vezekelnek, megpróbálják a másikat kiengesztelni, és újra és újra helyrehozni hibájukat. Pedig a vezeklés önmagában nem ad se gyógyulást, se teljessé-get.

Ma, ahogy ezeket a sorokat írom, éppen nagypéntek van. Nagypéntek, amikor Jézus a kereszten függ. Jézus meghal, és azt mondja: érted, a bűneidért. Hogy ne kelljen elpoénkodni, hogy ne kelljen bizonygatni, hogy ne kelljen vezekelni, hogy ne kelljen magadat igazolni. Helyetted és érted szenvedem el a büntetést. De ezt elfogadni nagy kihívás a 21. század emberének. Annak az embernek, akinek mindig igaza van. Annak az ember-nek, aki mindig kontrollban van. Annak az embernek, akinek mindig az énképét kell erősíteni, s ebben a nagy erősítésben ész-

re sem veszi, hogy pont ezáltal a bizonygatás által az önbizalma egyre inkább gyengül.

Nagypéntek üzenete Krisztus a kereszten, aki azt mondja, ne takargasd, ne bizonygasd, ne igazold! Gyere hozzám! Engedd, hogy felemeljelek! Persze mi azt válaszoljuk, hogy én állok, én jól vagyok. Mennyire nehéz elfogadni valamit, amiért semmit nem tudunk fizetni! Szeretünk fizetni, mert az feljogosít a birtoklásra. Jézus pedig azt mondja, itt nem tudsz semmit fizetni, mert nincsen jogod a birtoklásra. Ezt hívják úgy, hogy kegyelem. Nem jog alapon, hanem szeretetből. Mit kezdünk ezzel? A 21. század embere, ahogy egyre több erőforrás felett rendelkezik, egyre inkább elveszti a készségét és a szabadságát arra, hogy bármit is el tudjon fogadni. De jó lenne nagypénteken megállni, és azt mondani: nem tudok bizonyítani neked, Istenem, mert nem érdemlem meg a kegyelmedet! Szeretetedre hivatkozva kérek, csak úgy, mert nincs más, ami alapján kérhetnék. Bocsáss meg, igazíts meg, oldozz fel, emelj fel egy új életre!

*Tapolyai Emőke: Gondolatok elvitelre.
A pszichológus tanácsai a mindennapok küzdelmeihez (részlet)*

Reményik Sándor:

Kegyelem

*Először sírsz.
Azután átkozódsz.
Aztán imádkozol.
Aztán megfeszíted
Körömszakadtig maradék-erőd.
Akarsz, egetostromló akarattal –
S a lehetlenség konok falán
Zúzod véresre koponyád.
Azután elalélsz.
S ha újra eszmélsz, mindent újra kezdesz.
Utoljára is tompa kábulattal,
Szótalanul, gondolattalanul
Mondod magadnak: mindegy, mindhiába:
A bűn, a betegség, a nyomorúság,
A mindennapi szörnyű szürkeség
Tömlőcéből nincsen, nincsen menekvés!
S akkor – magától – megnyílik az ég,
Mely nem tárult ki átokra, imára,
Erő, akarat, kétségbeesés,
Bűnbánat – hasztalanul ostromolták.
Akkor megnyílik magától az ég,
S egy pici csillag sétál szembe véled,
S olyan közel jön, szépen mosolyogva,
Hogy azt hiszed: a tenyeredbe hull.
Akkor – magától – szűnik a vihar,
Akkor – magától – minden elcsitul,
Akkor – magától – éled a remény.
Álomfáidnak minden aranyágán
Csak úgy magától – friss gyümölcs terem.
Ez a magától: ez a Kegyelem.*

NAGYSZOMBAT

Jézus a sírban

„Másnap pedig, szombaton, összegyűltek a főpapok és a farizeusok Pilátusnál, és így szóltak: Uram, eszünkbe jutott, hogy ez a csaló még életében ezt mondta: Három nap múlva feltámadok! Ezért parancsold meg, hogy őrizzék a sírt a harmadik napig, nehogy tanítványai odamenjenek, és ellopják őt, azután azt mondják a népnek: Feltámadt a halottak közül! Ez az utóbbi csalás rosszabb lenne az előzőnél. Pilátus azonban ezt válaszolta: Van őrségetek, menjetek, őrizzétek ti, ahogyan tudjátok! Ők pedig elmentek, lepecsételték a követ, és őrséggel őrizzették a sírt.”

Máté 27,62-66

Nagyszombat eseménye az, hogy az Úr sírba helyezése után, az emberi szemek számára látható módon nem történik semmi. De talán mégsem teljesen így van ez, hiszen ha az Apostoli Hitvallásra gondolunk, Krisztus temetése és a feltámadása közé helyezi ezt az eseményt: „Alá szállt a pokolkora...”. Biztosak lehetünk benne tehát, hogy bár a nagyhét előző napjaihoz képest egészen eseménytelennek tűnik ez az utolsó, valójában nincs így: Jézus ebben a pillanatban érzi leginkább az Istentől való elhagyatottságát, amelynek még a kereszten hangot is adott utolsó szavaiban.

Világszerte számos elnevezéssel illetik ezt a napot: „csendes szombatnak”, „fekete szombatnak”, vagy éppen ellenkezőleg, „fehér szombatnak”, és „dicsőség szombatjának” is nevezik. Ezek az elnevezések is mutatják, hogy nagyon nehéz eldönteni: nagyszombat még a kereszthalál árnyékában, vagy a feltámadás fényében értelmezhető? A hagyomány inkább utóbbi felé billen, ugyanis ezen a napon az elnémult harangok újra megszólalnak,

de már a 8. században is olvashatunk pápai levelet arról, hogy tűzszentelést tartottak ezen az estén, ami már a húsvét fényeire mutat előre. Érdekesség, hogy nem csupán a feltámadás jelképéhez és a húsvét-hoz, hanem ehhez a mozzanathoz is számtalan szokás kapcsolódik a magyar népszokások sorában, a nagyszombathoz kapcsolódók között nagyon sok mezőgazdasági vonatkozásút is találunk.

Nagyszombat kettős állapot: még nehezen ocsúdunk a fájdalomból és a sötétségből, de a lélek már nagyon vágyik a dicsőséges feltámadás örömére, felszabadítására. Azonban mielőtt ezt átélnénk, még egy pillanatra álljunk meg! Gondoljuk végig a nagyheti utat, a böjti időszakot. Vessünk számot – mint ahogyan egy

esztendő végéhez érve szoktuk megtenni!

Még most utoljára van mód az önvizsgálatra, még oda lehet borulni az értünk szenvedett Krisztus elé. Még nem késő bűnbánatot tartani, és még lehet vágyakozni a bocsánatra. Még felkészülhetünk a találkozásra az úrvacsorában, még kitarthatjuk a szívünk-lelkünk ajtaját a Megváltó előtt!

Nagyszombat csendjében látszólag nem történik semmi, de a háttérben az Isten munkálkodik, hogy a húsvét hajnala csodát hozhasson. Nem kell, hogy látványos dolgok történjenek veled, mégis lehet értékes, sorsfordító és Krisztus jelenlétében teljes ünnepet megalapozó a nagyszombat!

Ésik-Balogh Gabriella
beosztott lelkipásztor

Irodalomjegyzék: BAJUSZ, F.: Júdás, in: Bartha, T. (szerk.): Keresztény Bibliái Lexikon I. - digitális kiadvány, <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-keresztynbibliai-lexikon-C97B2/j-C9F46/judas-C9FED/>, letöltés dátuma: 2026.03.09.
DIÓS, I - VICZIÁN, J (szerk.): Nagyhét, in.: Magyar Katolikus Lexikon - digitális kiadvány, <https://lexikon.katolikus.hu/N/nagyh%C3%A9t.html>, letöltés dátuma: 2026.03.09.

IVÁDY, ZS.: Időtlen fogások az asztalon - a páskavacsora [2025.04.17.], digitális kiadvány, <https://reformatus.hu/egyhazi/hirek/idotlenfogasok-az-asztalon-a-paskavacsora/>, letöltés dátuma: 2026.03.09.

MANGA, J.: Nagyszombat, in.: Ortutay, Gy. (szerk.): Magyar Néprajzi Lexikon 3. - digitális kiadvány, <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-neprajzi-lexikon-71DCC/n-734DB/nagyszombat-73511/?list=eyJmaWw0ZXJzJjogeyJNVSI6IFsi>

TkZPX0xFWF9MZxhpa29ub2tfNzFEQ0MiX X0sICJxdWVyeSI6ICJuYWd5c3pwbWJhdCJ9, letöltés dátuma: 2026.03.09.

Nagyhét - böjt utolsó hete - digitális kiadvány, <https://www.evangelikus.hu/nagyhet>, letöltés dátuma: 2026.03.09.

Virágvasárnap - digitális kiadvány, <https://www.evangelikus.hu/hitunk/fogalomtar/nagyhet/viragvasarnap>, letöltés dátuma: 2026.03.09.

Wikipédia: "Virágvasárnap" szócikk, digitális kiadvány, <https://hu.wikipedia.org/wiki/>

Pilinszky János:
Harmadnapon

*És fölzúgnak a hamuszín egek,
hajnalfele a ravensbrücki fák.
És megérik a fényt a gyökerek
És szél támad. És fölzeng a világ.
Mert megölhették hitvány zsoldosok,
és megszünhettek dobogni szive –
Harmadnapra legyőzte a halált.
Et resurrexit tertia die.*

Húsvéti történet

George Thomas plébános volt New England-nak egy kis városkájában. Húsvét reggelén, amikor zsúfolt templomában felment a szószékre prédikálni, egy régi, rozsdás, rozoga madárkalitkát vitt magával és letette a szószék párkányára. Persze mindenki meglepődve nézte és kíváncsian várta, mi fog itt történni. A plébános elkezdte a prédikációt:

„Amikor tegnap végigmentem a Főutcán, szembe jött velem egy fiatal gyerek, kezében lóbálta ezt a madárkalitkát, és a kalitka alján három kis vadmadár lapult, reszketve a hidegtől és a félelemtől. Megállítottam a fiút és megkérdeztem:

- Na, mit viszel magaddal?
- Csak ezt a három vacak madarat - felelte.
- Aztán mit akarsz csinálni velük?
- kérdezősködtem.
- Hazaviszem őket és szórakozom velük - felelte. - Feldühítem őket, kihúzom a tollaikat, egymás közötti viadalra uszítom őket. Élvezni fogom.
- De előbb-utóbb beleunsz majd.

Utána mit csinálsz velük?

- Ó, van otthon két macskánk - mondta a fiú -, azok szeretik a madárhúst. Megetetem őket velük.

Hallgattam egy kicsit, aztán ismét megszólaltam:

- Fiam, mennyit kérsz a madarakért?

- Nem kellenek magának azok a madarak, Atya. Hiszen azok csak vacak szürke mezei madarak. Még énekelni sem tudnak. Még csak nem is szépek.

- Mennyit akarsz értük? - kérdeztem ismét.

A fiú végignézett rajtam, mintha megbolondultam volna, aztán meg-

mondta az árat: tíz dollár. Kivettem a zsebemből a tíz dollárt, odaadtam a gyerekeknek.

A fiú letette a kalitkát a földre és egy pillanat alatt eltűnt.

Én aztán felemeltem a madárkalitkát, elvittem a közeli parkba, ott letettem, kinyitottam az ajtaját, és szabadon engedtem a madarakat.”

Miután Thomas plébános elmondta a kalitka történetét, mindjárt egy másik történetbe kezdett:

„Egy nap a sátán és Jézus között párbeszéd folyt. Sátán épp az Édenkertből jött és büszkén dicsekedett:

- Az egész emberiséget a kezeim közé kaparintottam. Csapdát állítottam nekik, olyan csalétekkel, amelyek nem tudnak ellenállni. Mind az enyémekek!

- Mit fogsz csinálni velük? - kérdezte Jézus.

- Szórakozni fogok velük. Megtanítom őket, hogyan házasodjanak és hogyan váljanak el egymástól; felűhítem őket, meg arra is megtanítom, hogyan gyűlöljék és kínozzák egymást; hogy részegeskedjenek

és kábítózzanak; arra, hogy fegyvereket és bombákat találjanak fel és öljék egymást. Nagyon fogom élvezni - mondta a sátán.

- Mit csinálsz majd velük akkor, ha elegend lesz a játékból!

- Megölöm őket! - felelte a sátán.

- Mennyit kérsz értük? - érdeklődött tovább Jézus.

- Nem kellene neked azok az emberek! Nem jók azok semmire! Megveszed őket, ők pedig csak gyűlölni fognak. Leköpnék, megátkoznak és megölnék. Nem kellene nekik!

- Mennyit kérsz? - kérdezte újból Jézus.

A sátán végignézett Jézuson és megvető gúnnyal mondta:

- A véredet, az összes könnyedet és az egész életedet! Jézus így szólt:

- Megegyeztünk! - aztán kifizette az árat... „

Ezzel George Thomas fogta a madárkalitkát és lement a szószékről.

Ebben a történetben...

„Dávid könyörgött Istenhez a gyermekért; bűntört tartott Dávid, és amikor hazament, a földön fekvé töltötte az éjszakát. Udvarának a vénei odaálltak melléje, hogy fölemeljék a földről, de ő nem engedte, és nem is evett velük semmit. A hetedik napon meghalt a gyermek.

Megkérdezte Dávid a szolgálait: Meghalt a gyermek? Meghalt - felelték. Ekkor fölkel Dávid a földről, megfürdött, megkenete magát, ruhát váltott, majd bement az Úr házába, és leborult. Azután hazament, és kérte, hogy tegyenek eléje ételt, és evett. Akkor ezt kérdezték a szolgálai: Miért tetted ezt? Amíg élt a gyermek, bűntörtél és sírtál, de most, hogy meghalt a gyermek, fölkelés és eszel? Ő így felelt: Amíg a gyermek élt, bűntörtéltem és sírtam, mert ezt gondoltam: Ki tudja, talán megkönyörül rajtam az Úr, és életben marad a gyermek. De most, hogy meghalt, miért bűntörtöljek? ... Én megyek majd őhozzá...”

(2Sám 12,16kk)

Helyreállított bűntört

Ebben a történetben látunk igazi, testet-lelket összetörő bűntört. A felkészülésben élet-halál kérdéséről van szó. Ez a bűntört leszállította Dávidot a királyi trónról, a hatalom, a fényűzés, az emberi bölcsélet magasságairól. Mi vezetett ehhez a bűntörtöz?

Egy meggondolatlan lemondás. Dávid király lemondott Istenről, világos kéréséről és önmagát, vágyait tette előtérbe. Fájdalmas megalázottságában azonban helyreállt a bűntört rend! Végre önmagáról mondott le Istenért!

Vannak, akik teljesen lemondanak Istenről önmagukért. Hajtja őket a „fényűzés”: ragyogni akarnak, de az Isten nélküli élet elűzi a fényt! Ezzel szemben húsvét a Nagy Rávilágítás Ünnepe! Jézus keresztje előtérbe helyez Téged. És Te előrébb helyezed-e Őt önmagadnál?

Új életre hívó „halál”

Ebben a történetben tragikus az ártatlan gyermek halála, akinek az emberi önzés, féktelenség, a határtalan birtoklási vágy miatt kellett meghalnia. Haláltusája egy édesapa lelkét feszítette.

Húsvét ugyanez: az Ártatlan Gyermekek, az Isten Fia halála, akinek az emberi önzés, féktelenség, a határtalan birtoklási vágy, a lélekromboló arrogancia miatt kellett meghalnia. Röviden: a bűn miatt! Krisztusnak, az Isten-Gyermeknek a halála a mennyei Édesapa, Isten lelkét is feszítette. Leginkább akkor, amikor a Kőnyák-hegyére nézett és látta a középső keresztfán a büntelen Fiát! Jézus minden ember elrontott dolgáért, testet-lelket bántó viselkedéséért, sebző magatartásáért meghalt! Nem tudsz olyat elkövetni, amit ne tudna Isten Jézusért megbocsátani. De ehhez át kell érezni Jézus halálát, annak súlyát. Csak ezáltal érthető meg, élhető meg a feltámadás! Egy hűséges Gyermekek halála új életre hív: hitedben, úrvacsorádban.

Templomból a királyi asztalhoz

Ebben a történetben is van egy különös feltámadás. Dávid, amíg kisgyermeké élet-halál között volt, sírva, földön fekvé bűntört a palotában. Ez a tragédia kezdte el azonban gyógyítani őt. A gyermek halálában értette meg, kicsoda az Isten: az új esélyt adó, az életben tartó! A gyermek fájdalma felállított egy bűntörtben összetört embert.

Miután meghalt Dávid és Betsabé gyermeke, a király felkelt, megfürdött, új ruhát vett és „új emberként” ment templomba. Nem kiborult élete összeomlásában, hanem Isten elé borult. Azután elment a királyi asztalhoz enni! Húsvét titka nem a fájdalom eseménye, hanem az új élet, a feltámadás öröme! Ez azonban abból fakad, hogy egy hű Gyermekek, Jézus, életét adta értünk, hogy halálával és feltámadásával legyőzze a halált! Húsvétnek pedig két stációja van: a templom és a királyi asztal: borral és kenyérral.

A kérdés, hogy tudsz-e úgy jönni a királyi asztalhoz, mint egykor Dávid?

Engedd, hogy Isten megmozdítsa, helyre tegye életedet, megbocsássa hibáidat, bűneidet és törekedj arra, hogy ezután még szorosabban Vele élj! Jézusért! Ámen!

„A szeretet soha el nem múlik.”

1. Korinthusi levél 13,8

E hatszavas bibliai versről hatszavas mondatok

Az említett fejezet a szeretet himnusza.
Az Isten szerelméről és szerelmeseiről szól.
Hozzánk szóló, választ váró szerelmes levél.
Csúcspontja a már idézett nyolcadik vers.
A mondatnak más fordításai is lehetségesek:
A szeretet soha nem veszti érvényét;
A szeretet soha nem omlik össze;
A szeretet soha el nem fogy.
Mert nem a fogyasztói társadalom terméke.
Az emberi szeretet változékony, kiszámíthatatlan, véges.
Reggeli felhőhöz, korán tűnő harmathoz hasonló.
Megfeneklett családi kapcsolatok, szerelmek, barátságok bizonyítják.
Szeretlek, ha..., szeretlek addig... – üzletszerű szeretet.
Szeretlek, annak ellenére is... – önzetlen szeretet.
Utóbbi a hozzánk lehajló Isteni szeretet.
Nem csupán valamit ad, hanem önmagát.
A szeretet valaki, Isten a szeretet.
A Szentháromságban az Atya a szerető.
A Fiú a szeretett és viszontszerető.
Közös lényegük a szeretet, a Szentlélek.
Aki a szeretetben marad, Istenben marad.
Aki a szeretetben van, Isten örökbefogadottja.
Akiben szeretet lakozik, öröklakásra tett szert.
A szeretet hatalma győz! – ígéri Isten.
A hatalom szeretete! – üvölti sok ember.
Minden elmúlik, csak a szeretet marad.
A világ a szeretet felé halad.
E szeretet a hitet átmelegítő láng.
Fény, mely bizonyosságot ad a reménységnek.
Isten „szerelemgyermekai” vagyunk mindannyian, kivétel nélkül.
Szeretetének sebesen zúgó áradása ragadjon magával!
E szeretet éltessen földön, sírban, mennyben!
A fiatal hölgyet szépségének titkáról kérdezték.
Szerény határozottsággal tudatta, hol, mi szépíti:
Ajkaimat az igazság, hangomat az ima;
Szemeimet a szájalom, kezeimet a jótékonykodás;
Alakomat az egyeneslelkűség tartja ilyen rendben;
A szívemet pedig a szeretet őrzi.
„A szeretet a Teremtő szándékának megértése.
Színhelye a Földtest, kezdete a világosság.
Módja az odaadás, eszköze az alázat.
Útja a követés, iránya a közeledés.
Jelentése a bizonyosság, célja a tökéletesedés.”
Növekedjünk a szeretetben most és mindenkor!

Sági Endre

„Ha pedig Krisztus nem támadt fel, akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk, de hiábavaló a ti hitek is. Ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk. Ámde Krisztus feltámadt a halottak közül, mint az elhunytak zsengeje.”

1Kor 15,14.19-20.)

Bevezetés

Aki egyszer eljut Jeruzsálembe, a Szent Sír Bazilikába, hogy felkeresse Jézus sírját, az három dolgot biztosan meg fog tapasztalni. Egy: nagyon nehéz bejutni a sírba, olykor órákat kell várni erre. Kettő: Jézus nincs a sírban. Három: másodpercek alatt kizavarják az embert a mogorva sírőrök. Legyen ez nekik megbocsátva, nekünk pedig maradjon meg az evangélium, az örömhír: Jézus nincs a sírban és nem maradhatunk a halál helyén sokáig! A Krisztus-hívő élet legnagyobb üzenetei ezek.

I. Üresség

Húsvéti igazság: ha számodra is üres Jézus sírja, akkor a hívő életed lesz tartalmas. Ha azonban még mindig sírban van Jézus számodra, akkor az életed lesz üres.

Mit jelent a sírban maradó Jézus? Azt, hogy számodra nincs élő, mindennapi kapcsolat Jézussal. A sírban maradó

Jézus tehetetlen, mozdulatlan. Élettelenségében konzerváld magadban. Jézus pusztá emléke sohasem formálja át az életet, csak a Vele való találkozás és a meggyőződés: van feltámadás és örök élet!

Pál apostol erről beszél korinthusi levelében és nem kertetel: ha nem hisszük Jézus feltámadását, akkor hiábavaló a hit és hiábavaló az igehirdetés. Ez a

„hiábavaló kifejezés” eredetiből fordítva így pontos: üres, kiüresedett! Nem mindegy tehát, hogy Jézus sírja üres, vagy a mi hitünk és beszédünk lesz azzá. Ez a kettő elválaszthatatlanul összefügg! Üres sír egyenlő: tartalmas hit és igehirdetés. „Tartalmas sír” azonban még üres hitet és kongó igehirdetést feltételez.

II. Zsengeség

Pál apostol úgy beszél a feltámadásról, hogy minél jobban megértsük a titkát. Ezért írja, hogy Jézus feltámadása zsenge. Egy nagyon komoly és mély kifejezéssel találkozunk tanításában.

Mi a zsenge? Az ószövetségi korban és a zsidóság körében a zsenge az istentisztelet megélevedő része, reménysége. A zsenge az Istennek szentelt ajándékok egyik formája. Jelenti a verejtékes, megfeszített munka eredményét: az első gyümölcsszedést, az aratás első kévét, az állatok első ellését, a föld termésének legjavát.

A zsenge élet! Életképesség az „elvetésben”! Annak jele, hogy Isten áldása eléri az embert. Az ajándékozás azonban nem a kötelességből fakadt,

hanem abból, hogy a páska ünnepe, a zsidó húsvétkor újra és újra emlékeztek arra, hogy Isten megszabadította népét a rabszolgaságból. A 40 éves pusztai vándorlás után Isten megadta az Ígért földjét, és annak első termését, a zsenget évről évre meg kell adni. A zsenge az Isten kezével szerzett szabadság ajándéka. Az ember hálaadománya Istennek, hogy szabadon élhet, remélhet.

Pál apostol egyedülálló módon használja a zsenge fogalmát, amely mögött ott van a hála, a szeretet a szabadításért és egyben a megfeszített munka verejtékének eredménye. Jézusban újra értelmezi, amikor azt mondja: az elhunytak zsengeje lett feltámadása által!

1) A zsenge háttérben a **SZABADÍTÁS** áll. Az egyiptomi fog-

ságból való szabadulást azonban túlhaladja Jézus Krisztus! Ő a halálból és a végnélküli ítélettől ment meg!

2) A zsenge mögött **REMÉNY-SÉG** áll. Jézus feltámadása így válhat kiteljesedő reménysé-

günkké. Életünknek van folytatása az Ígéret földjén, amit mennyek országának ismerünk!

3) A zsenge mögött ott van a **HÁLÁS ISTENTISZTELET**, ugyanis parancsolt ünnepként

egykor a templomba vitték el a zsenget, az első terméseket vagy a föld gyümölcseinek legjavát, hogy imádságban átadják. A zsenge: megkapott Ígéret földjének aratása! A zsenge tehát nem gyengeség, hanem a legnagyobb erőforrás!

III. Ébredés a kómából

Pál tanít: üres beszéd, szócséplés, paláver minden igehirdetés, hit, amelyik nem érti meg és éli meg Jézus szeretetét feltámadásában. A feltámadást pedig érdekes fogalmakkal bonthatjuk ki az Igéből. Jézus az elhunytak zsengeje lett. Azoké, akik – az eredeti görög nyelv értelmét megragadva – kómába kerültek. Ez a nyomorúság következménye. Bekómálunk. Az a szó, amelyet a Biblia itt használ a nyomorultságra, csak itt

található az egész Szentírásban. Ez azt üzeni, hogy a feltámadás hite nélkül páratlanul, eddig hallatlanul reménytelen a mi életünk! Elesett, kiüresedett, ami valóban károsító, majd halálos kómához vezet.

A kóma egy traumát követő mély öntudatlanság, tartós eszméletvesztés, aminek a kimenetele kettős. A trauma is görög szó, sebet jelent. Az ember a bűn traumája által kerül kómába. Hol felületesen érzékel, hol teljesen érzéketlen. Vegetál – Isten nélkül.

Azonban van egy másik SEB, a golgotai TRAUMA, amely által a kómába került élet felébredhet, meggyógyulhat. És felébredhet a kómás hitélet, a meggyógyulhat a kómás vallássság, illetve a vegetáló imádság étellel telítődhet! Ezért kell hinni Jézus feltámadását! A halált Isten Jézus által beemeli az életbe. Az elmúlást az örökévalóságba helyezi. Jézus traumája, golgotai sebei által van ébredés a kómából!

Befejezés

Isten ember-tisztelete, ember szeretete Jézusban érthető meg. Ezáltal az ember istentiszteletének végső pontja is csak Jézus lehet, kizárólag a viszont szeretetben és az ebből sarjadó, ebből gyümölcsöző istentiszteletben!

Amikor az úrasztalához jövünk, ezt kell látni: Isten Jézus zsengejéért a Te zsengetet kéri. Azaz annak tudatát, hogy megszabadított ember vagy! Annak tudatát, hogy életedben

minden fogságra van megoldás! Tiéd Isten országa, az Új Ígéret földje! Mindaz, amit ennek hitében teszel, gondolsz, szólsz, hálából lehet „első zsenge” (ami onnan származik!).

Add oda az Úrnak: ünneped, időd legjavát, imádságaid legegészségesebb gyümölcset, családod zsengejét, Bibliaolvasásod zöldellő reménységét, szavaid legértékesebb kincseit. Szolgálj az Urat a megértett/megélt szabadítás után tehetőség, műveltség legjavából, pénzed zsengejéből, energiád-ból. Egészséges és manipulált-ságtól mentes termést vár el Isten! Sőt, még a kényszerítés zamatát sem szereti. A cél: legyen istentiszteletté az életed, életté az istentiszteleted.

*Czető Norbert
református lelkész*

„Őseink hite a jövő reménye”

Ich bin getauft! - Luther Márton halálának 480. évfordulója

Luther mint énekszerző

Luther Márton 1546. február 18-án hunyt el. A protestáns reformáció szellemi Atyja, Ágoston rendi szerzeteseként lett teológus, majd a wittenbergi egyetem bibliatanára.

Luther Mártont mint énekköltőt is nagyra értékeli a protestáns egyház. Énekeinek jelentős részében a szöveget és dallamot is maga komponálta. Az Istent dicsérő ének, a Musica Sacra éltető és vigasztaló forrás volt számára.

Eisenachban Cottáné asszony háza előtt tiszta csengő hangú gyermekként vonta magára a figyelmet. Egy költemény és festmény is született erről az eseményről. A gyermeki ének megnyitotta az Isten felé vezető utat nemcsak Luther Márton, hanem mások számára is. Később a zárda szerzetesi magányában ismerte meg a himnuszokat.

40 éves korában két antwerpeni fiatal rendtársát tanainak hirdetése miatt máglyára hurcolták. Ekkor írja meg kétstrófás Vértanúk hamvai c. költeményét. A költői és énekírói munkásságát ezután, 1523-ban kezdte meg *Jer, örvendjünk keresztyének* c. énekével. Az elkövetkező két évben írta meg a legtöbb evangélikus éneket. A zsoltárokból néhány képet, gondolatot vett át, majd ezt szabadon folytatva írt. Jelentős műve az *Aus tiefer Noth - A mélységből kiáltok hozzád* c. ének. Az istentisztelet rendezésekor az Úrvacsorához szükségesnek látta a latin helyett német nyelvű Sanctus írását, melynek szövegét és dallamát is maga írta. Miért? – merülhet fel a kérdés. Azért, mert nem talált rá megfelelő embert, barátai nem vállalkoztak erre a feladatra. Később Kálvin János is megbízta Theodore de Béze és

Clement Marrot lelkipásztorokat a 150 zsoltár verses formába írásával, amit magyar nyelvre Szenci Molnár Albert fordított.

Luther harmadik énekcsoportja a latin himnuszok és átdolgozásai. A legismertebb közülük a Bach által is feldolgozott korál dallam, a *Nun komm der Heideiland - Jöjj népek Megváltója adventi himnusz*. Lefordította VI. Gergely pünkösdi himnuszát is.

A negyedik csoportban régi német énekeket dolgozott fel, visszanyúlt a gyökerekhez. Az ötödik csoportba tartoznak eredeti énekei, mint az *Erős vár a mi Istenünk* dicséret. Keletkezése 1527-re esik, amikor az Ördög csapások sorát zúdította rá: Passauban megégették lelkész barátját, és ekkor tört ki a pestis Wittenbergben. Az egész egyetem Jénába kényszerült, míg egyedül Luther maradt a helyén, szembenézve a halállal. Pack Ottó szász kancellár egy hamis okmánnyal a vallásháború hírért költötte. Ez az esemény adta az indítást az ének megírására. „Az ős ellenség, most is üldöz még” énekeljük az erre utaló sort.

Összesen 36 saját éneket írt. A legtöbb keletkezése az események lereagálása, belső szükségérzet a megszólalásra, a

hallgatásból kinyilvánítani az álláspontját. Tette ezt a meghalt, hitelvben őt követő barátokért, keresztyén társaiért és Istenért. Megélte a mélységeket, de közismert mondása szerint bátran szembenézett a felvállalt eszméinek támadóival is. Négy énekeskönyvet adott ki, életének jelentős szakaszát meghatározta az írásuk (1523-1545-ig): Nürnberg, Erfurt, Wittenberg és Lipcse, a könyvek időbelisége szerint.

A Böjt időszakában legyen számunkra is megerősítő lelki emelkedettségében énekeskönyvünk 620. számú Luther éneke: „Bizony betelik az idő, és Isten Fia eljő... Elnémul gúnyos nevetés, Tűz után jön új teremtés, mint Szent könyvünk megírja.” A megerősítésre szüksége volt életében igen sokszor. *Ich bin getauft! – Meg vagyok kereszttelve! –* mondogatta az üldöztetése során. Krisztus kereszttjére nézett fel, és hordozta szívében a mély meggyőződését haláláig.

Kívánom, hogy legyen számunkra is böjti utunk során Krisztus kereszttje az irányt mutató útjelző Isten felé!

Szűcs Henriett
kántor, zenetanár

Luther anekdoták totó

1. Mit jelent jellegzetes mondása magyarul?
Ich bin getauft!

- A Konfirmáltam!
- B Meg vagyok keresztelve!
- C Keresztyén vagyok!
- D Istené a dicsőség!

2. Szám szerint hány Énekeskönyve van?

- A 3
- B 5
- C 4
- D 2

3. Egy anekdota szerint, leendő anyósa egy botot leszúrt a földre, mondván akkor adja hozzá a lányát, ha a bot kihajt. Milyen fát ültetett a bot helyére Luther, és nyerte el egy év múlva a lány kezét?

- A bükk
- B tölgy
- C akác
- D ében

4. Melyik Énekeskönyvet nem ő adta ki?

- A Erfurt
- B Nürnberg
- C Hanau
- D Lipcse

5. Énekeskönyvükben Erős vár nekünk az Isten. kezdősorú eredeti Luther ének hányas számot viseli?

- A 230.
- B 821.
- C 161.
- D 774.

6. Hány saját éneket írt?

- A 36
- B 16
- C 26
- D 46

7. Mi indította első költeményének megírására?

- A felkérték rá
- B máglyára hurcolt barátjának története
- C kijelentést látott
- D felesége kérésére

8. Luther melyik szerzetesrendhez tartozott?

- A bencés
- B piarista
- C ágostonrendi
- D pálosok

9. Miért kezdett saját maga énekeket írni?

- A felkért barátai nem vállalták el a feladatot
- B kiváló zenész is volt
- C kipróbálta magát
- D szabadidejében hasznos Istennek tetsző dolognak tartotta

10. Kinek a pünkösdi himnuszát dolgozta fel?

- A IX: Pius pápa
- B VI. Gergely pápa
- C Ferenc pápa
- D Leó pápa

11. Luther szeretett jókat enni, és volt egy kedvenc itala is, melyet Katherina, a felesége főzött. Mi volt a kedvenc itala?

- A bor
- B pálinka
- C kakaó
- C sör

12. Bach korál dallamként feldolgozta „Nun komm der Heideiland - Jöjj népek Megváltója” kezdősorú énekét. Énekeskönyvünk hányadik számú éneke ez?

- A 374.
- B 375.
- C 620.
- D 591.

13. Luther fiatalon egy viharba kerülve Istenhez fohászkodott. Miről tett fogadalmat?

- A Rendszeres tizedet fog fizetni
- B Ha élve megmenekül, akkor Istennek szenteli életét.
- C Segíti az árvákat
- D Árvaházat alapít

14. A pápa 1521. január 21-én a katolikus iratok elégetése után kiközösítette az Egyházból. Mivel járt a kiközösítés?

- A megostorozták
- B leköpdösték
- C vagyon, és jószágvesztés
- D halálbüntetéssel

15. Luther a wittenbergi kolostorban lakott feleségével, amely diákszállásként is működött. Szívesen elbeszélgetett a teológus hallgatókkal az étkezések során, mely írásos formában is megjelent. Mi a címe?

- A Asztali beszélgetések
- B Teológusok élete
- C aforizmák
- D Teológus receptek

Luther Márton totó megoldókulcs:

1. B	4. C	7. B	10. B	13. B
2. C	5. C	8. C	11. D	14. D
3. B	6. A	9. A	12. B	15. A

A protestáns gályarabok felszabadításának 350. évfordulójára

A magyarországi ellenreformáció idején, 1674. március 5-én, több mint 700 protestáns lelkész és tanítót idéztek a Pozsonyban felállított különbíróság elé. Háromszáz bátor, hitelvi mellett kitartó Krisztushívó jelent meg a tárgyaláson. A legállhatatosabb prédikátorokat, akiket nem tudtak megfélemlíteni és eltéríteni meggyőződéssel felvállalt eszméitől, kisebb csoportokban várbörtönökbe vetettek, majd több mint negyven papot Nápolyba hurcoltak. Eladták őket gályaraboknak, igát vettek magukra, súlyos, emberfeletti igát.

Mi tartotta életben őket? A Krisztusba vetett hit, az engesztelő áldozat, melyet egyedül Krisztus hordozott el. Akkor a gályarabok is Krisztus keresztségét hordozták, az evezőlapát tenyerükbe forrott, leláncolt lábuk odaszegezett béklyóként mardosta testüket. Kiszáradva, félig elaléltan túrték és viselték sorsukat, amely nagy visszhangot keltett Európa pro-

testáns országaiban. Gyűjtés indult kiszabadításuk érdekében. Többszöri kísérlet után a holland Michiel de Ruyter admirálisnak sikerült **1676. február 11-én felszabadítania 26 prédikátort.**

„*Térj magadhoz drága Sion*” c. népének énekeskönyvünk 769. sz. darabja írja: „...azt bünteti, kit szeret...”. Szinte Jób sorsát idézi elénk, akinek nem volt semmi bűne, de a Sátán sugalmazására mindenét elveszítette. Hitében hű maradt Istenhez, keserűségét Isten elé tárva bűnbánatot gyakorolt. Ezért Isten visszaadta egészségét és vagyonát is. A gályarabok jöbi sorsáról könyvek jelentek meg, melyekhez Kocsi Csergő Bálint életben maradt gályarab emlékiratai szolgáltak alapul. Az elhurcolt debreceni gályarabokra emlékezve a Nagytemplom mögötti téren 1895. szeptember 21-én emeltek elsőként köztéri emlékművet.

Gárdonyi Zoltán a Kollégiumi Kántus számára számos egyházi

művet komponált. Többek között 1975-ben szerezte a *Memento – Kantáta a gályarab prédikátorok emlékére* c. orgonakíséretes kórusművét, melyet az évforduló tiszteletére február 8-án, a 82. évében járó Berkesi Sándor Kosuth-díjas karnagy régi és mai kántus tagokkal, dr. Sárosi Dániel orgonaművész egyházkerületi zenei igazgató közreműködésével adtak elő a Nagytemplomban.

A gályarab prédikátorok számára nem volt kérdés, ki mellett döntöttek. Ez Krisztus keresztfája volt, mely egy új életre szabadította fel őket, melyben isteni gondviseléséként a holland protestáns testvériség keresztyéni hitelv hordozása működött közre. Hálával hordozzuk emléküket, Isten dicsőségére!

Szűcs Henriett
kántor, zenetanár

Rodostóban a fejedelem kardja megpihent, hite feléledt

350 éve született II. Rákóczi Ferenc

350 évvel ezelőtt született a 18. századi magyar történelem talán legmeghatározóbb alakja. Neve elvülhetetlenül összefonódott a szabadságvágygal és a Habsburg-elyomás elleni fellépés szimbólumával. Azonban, ha a tankönyveket lapozzuk, azt tapasztalhatjuk, hogy nevét főleg a szabadságharc kötelékében ismerhetjük. Magáról az emberről, életéről és az emigrációban történt hitbéli megújulásáról igen keveset tudhatunk meg.

II. Rákóczi Ferenc 1676. március 27-én született Borsiban. Szülei a korszak két legbefolyásosabb családjából származó I. Rákóczi Ferenc és Zrínyi Ilona voltak. Sajnálatosan az édesapa, fia születése után néhány hónappal, idejekorán elhalálozott. Édesanyja új férje a Hajdúsoboszlón kuruc fővezérré választott Thököly Imre lett. Az ifjú Rákóczi sok időt töltött

nevelőapja mellett, akit elkísért hadjárataira, diplomáciai tárgyalásaira. Mindemellett fiatal korától kezdve katolikus nevelésben részesült.

Miután Thökölyt a török basa tömlöcbe vetette, Zrínyi Ilona Munkács várába rejtőzött gyermekeivel. Az erődítményt hosszas időn keresztül sikeresen védték a Habsburgokkal szemben, azonban gyermekei megmentése érdekében Zrínyi Ilona kénytelen volt feladni a várat – akkor még nem tudván, hogy gyermekeit utoljára láthatta életében. Ugyanis I. Lipót császár akaratának megfelelően a csehországi jezsuiták neuhaus-i

kolostorába küldték az ifjú Ferencet. Tanítói szereték, a gyermeket érdeklődő, tehetséges tanulónak tartották, aki hamarosan a prágai egyetem hallgatója is lett. Tanulmányai befejeztével hazatért és a bécsi udvarban élt, majd megházasodott és három gyermeke született: Lipót, József és György.

A századfordulón Rákóczi felvette a kapcsolatot a Habsburg-ellenes XIV. Lajos francia királlyal annak reményében, hogy ő maga álljon az elégedetlenkedő magyarok élére és a franciák segítségével szembe tudjon szállni az elnyomó Habsburgokkal. Levelezéseiket leleplezték, ezért az ekkor 25 éves Ferenc Lengyelországba menekült a halálos ítélet elől, ahol folytatta szövetsége kiépítését a francia udvarral. 1703-ban a nemzetközi helyzet kedvezőségében és a nemesek csatlakozásában bízva Rákóczi hazatért Magyarországra megindítani felkelését, kezében zászlajával: „Cum deo pro patria et libertate!” – Istennel a hazáért és a szabadságért! Az ezután következett események jól ismertek: sikeres csaták, Rákóczit 1705-ben Magyarország vezérlő fejedelmévé választják, az 1707-es ónodi országgyűlésen pedig

a Habsburg- ház trónfosztását is kimondják. Ezzel függetlenedett Rákóczi állama a Habsburg Birodalomtól. A kezdeti sikereket azonban a kudarcok is követték. Az anyagi tartalékok megcsappantak, a várt külpolitikai támogatás alábbhagyott, így rövidesen a kuruc seregek viaszorultak, végül 1711-ben a szatmári békével lezárták a Rákóczi- szabadságharcot. II. Rákóczi Ferenc nem hajlott meg a Habsburg császár előtt, hátralévő életét száműzetésben töltötte, egészen 1735-ben, nagypénteken bekövetkezett haláláig.

Eme rövid életrajzi bemutatón kívül kiválóan rávilágít arra, hogy II. Rákóczi Ferenc fejedelem élete történeti szempontból három, jól elkülöníthető szakaszra osztható. Fiatalkora (1676-1699), ami nagyjából egybeesett a 150 éves török uralom felszámolásával és a Habsburgok hatalmának megszilárdulásával. Ezt kö-

vette politikai pályafutása és szerepvállalása a szabadságharcban (1700-1711). Életének utolsó időszaka, pedig az emigrációban végzett szellemi alkotótevékenységével vált teljessé (1700-1735). Azonban, ahogyan arról a fejedelem maga is nyilatkozik, keresztény hite és vallása gyakorlása szempontjából szintén több szakaszra osztható élete. Remetesége során megírta önéletrajzát sajátos formában „Confessio peccatoris”, azaz „Egy bűnös vallomása” címmel. Habár addig is keresztény hívő embernek tekintette magát, úgy fogalmaz, hogy 1715 karácsonyán újjászületett. Azonképpen vélekedik azelőtti életéről, hogy az igaz tartalom hiányzott

belőle. Rendszeresen olvasta a Bibliát, imádkozott Istenhez, gyónt és áldozott, de cselekedeteit nem járta át az igaz hit. Így ír erről ő maga: „Ó, de mit is beszélek, Uram! Meglátogattam a templomokat, de nem téged kerestelek, és amint kiléptem, elhagytalak, mert valójában nem határoztam el, hogy megőrizlek. Belépéskor ajkammal köszöntöttem, talán kilépéskor is, de bűnökbe temetett szívem messze maradt azoktól az ösvényektől, melyek hozzád vezetnek.” (Takács-Tóth, 2021. pp. 214.).

A fejedelem által megírt mű nem egy általános önéletrajz, sokkal inkább egy bűnbánás, egy felismerés, egy megvallás. Rákóczi életfelfogása teljesen megváltozott az emigráció során. Érzékelhető, hogy a vallás és a hit egyben az életet jelentette számára. Legitimálják ezt emlékiratának utolsó gondolatai is: „... felismertem azt a nagy igazságot, amelyet mindenki teli szájjal hirdet, de csak kevesen hisznek benne igazán: ember tervez, Isten végez. Övé legyen a magasztalás meg a dicsőség minden századokon át!” (Rákóczi, 1978, pp. 425.)

Nagy Péter
tanár

„Addig leszünk magyarok amíg magyarul énekelünk és magyarul táncolunk.”

100 éve született Kallós Zoltán - a Nemzet Művésze címmel kitüntetett, kétszeres Kossuth-díjas erdélyi magyar néprajzkutató, népzene gyűjtő.

2026. március 24-én Ritka magyar című ünnepi esttel vette kezdetét a Kallós 100 emlékévi, amely során Zoli bácsi munkásságát és életútját bemutató gálaesteken, kiállításokon, koncerteken vehetnek részt az érdeklődők Kárpát-medence szerte.

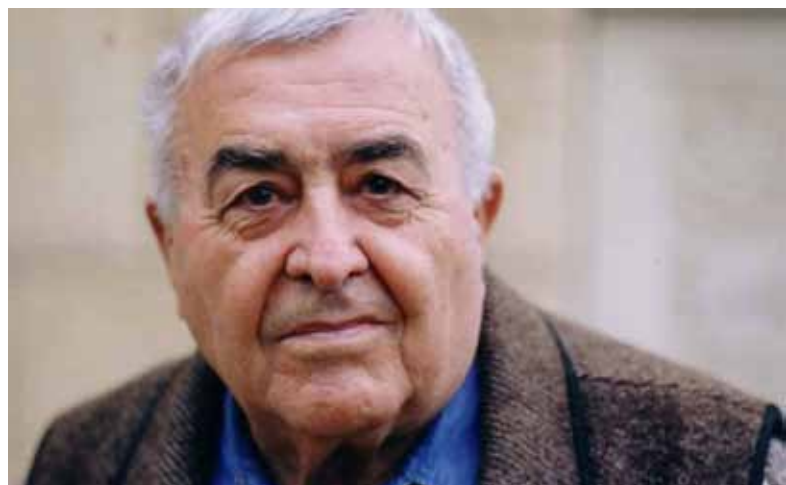
Az évforduló alkalmából idézzük fel gazdag örökséget hagyó életútjának néhány mozzanatát!

Kallós Zoltán 1926. március 26-án született a mezőségi szörványvidéken, a Kolozsvártól 26 kilométerre fekvő Válaszúton. Gyermekévei idején, a vegyes nemzetiségű faluban, anyanyelvével párhuzamosan a román, valamint a cigány nyelvet is megtanulta.

Válaszút után tanulmányait a kolozsvári Református Kollégiumban folytatta, pedagógusi oklevelét is Kolozsváron szerezte meg. 1946 és 1950 között tanító volt Magyarvistán. 1951-ben sikeresen felvételizett a Zeneművészeti Főiskolára.

A kommunizmus első éveire előre jelezték hányatott életét. Családja „kulák”-listára került, ezért 1955-ben jogviszonya a Zeneművészeti Főiskolával megszakadt. Elhivatottsága és szakmai kíváncsisága miatt, illetve tanítói oklevele jóvoltából Moldvába, a Bákó közelében lévő csángó faluba, Lészpedre került tanítóként. Itt ismerte meg a moldvai csángók hagyományait, és felismerve az elrománosító politikát, megszállottként kezdte el a Kárpátoktól keletre szakadt magyarok vokális és hangszeres népzenejének, hagyományainak gyűjtését.

1957-ben betiltották a magyar nyelvű oktatást a moldvai csángó falvakban, azonban nem tudott

elszakadni a vidéktől, ezért közel 8 éven keresztül a Gyimes-völgyében, fakitermelésben vállalt munkát. Ezekben az években ismerkedett meg Martin Györggyel és Andrásfalvy Bertalannal, akikkel aztán életük végéig jó barátként és gyűjtőtársként együtt járták Erdélyt, főként Mezőség és Kalotaszeg falvait; táncosok, zenészek, énekesek még élő, mindennapi hagyományait, tudását rögzíteni.

1992-ben létrehozta a Kallós Zoltán Alapítványt, amely azóta is számos hagyományéltető tevékenység szervezője és támogatója, a moldvai csángók ügyének egyik pártfogója, továbbá a mezőségi szörványban élő gyermekek oktatásának alap intézménye.

Gyűjtéseiből hanglemezes válogatások jelentek meg, archív felvételeiből több hangzóanyag-sorozatot szerkesztett és adott ki. Az erdélyi és magyarországi táncművelés egyik életre hívója, népzenei és néptánc tábortervezője. Nevelői hatása rendkívüli jelentőségű, mivel hosszú évek során fiatalok tömegeivel ismertette és szeretettette meg a magyar népművészetet. Szakmai tanácsai, útmutatásai több generációt indítottak el és segítettek a zenész, táncos és néprajzos pályán.

Kallós Zoltán, a Magyarországi Református Egyház tiszteletbeli presbitere, a Magyar Néprajzi Társaság tiszteletbeli tagja, a Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja 2018. február 14-én hunyt el Válaszúton. Kedvenc dalát, az ördögösfüzesi bújdosó dalt a több tucat népzenezből szerveződjött alkalmi zenekar játszotta a Kallós-kúria udvarán összegyűlt, végtisztességet tevő mintegy ezerfős gyülekezetben. A kolozsvári Házsongárdi temetőben helyezték végső nyugalomra Kató Béla püspök úr igei szolgálatával.

Czető Viktória
hitéleti igazgatóhelyettes

„... akkor tehetek a legtöbbet, ha teszem a dolgom és imádkozok a Jó Istenhez”

Interjú Sütő Brigitta textilhímzővel

Sütő Brigitta a Népművészet Ifjú Mestere, Junior Prima díjas textilhímző és a hajdúszoboszlói Bocskai István Múzeum munkatársa, múzeumi közművelődési szakembere. Írásomban őt kérdeztem a munkásságáról, életének fontos mérföldköveiről, tartóoszlopairól és világnézetéről.

Textilhímző, népi játszóház és kismesterség oktató, közművelődési szakember, muzeológus, a Népművészet Ifjú Mestere és folytathatnám még a sort. Rendkívüli gazdagságról, nyitottságról és a kultúra szeretetéről beszélnek ezek a „címek”. Milyen életút vezetett el idáig, hogyan definiálnád magad?

Tulajdonképpen az örökké kíváncsi és felfedezni vágyó személyisége vezetett el odáig, ahol most tartok és remélem, hogy ez a lendületesség még sokáig velem lesz az utamon. Szüleimnek köszönhetem a munkához való hozzáállásom, hiszen megmutatták nekem a munka szeretetét, és hogy az abból fakadó gyümölcsöket hogyan lehet kamatoztatni. Megtanították, milyen elhivatottnak lenni egy-egy feladatnál, és hogyan kell szerető alázattal végezni bármit, ami a feladat, hogy mindennek megvan a haszna és szépsége, még ha az adott pillanatban nem is gondoljuk úgy. Ami gyermekkoromban szerintem a legfontosabb volt, hogy meghagyták nekem a szabad választás jogát úgy, hogy minden lehetőséget megmutattak annak érdekében, hogy sikeres lehessen az, amibe belevágok. Hagyták, hogy próbáljak ki mindent. A döntéseket is rám bízta, persze én tudtam, hogy erős bátyaként mindig ott állnak mögöttem. Így lett belőlem az a felnőtt, aki örök kíváncsi és az életnek az értékeit keresi, valamint a környezetemben lévő embereknek is ezt az érzést és tudást szeretném továbbadni.

2009-ben érettségiztem a debreceni Ady Endre Gimnázium dráma tagozatán, ami biztos alapot adott számomra a közösségszervezésben, a csapatmunka kialakításában, az emberekkel való kapcsolatok létrehozásában. Kezdetben divat- és jelmeztervezőnek készültem, ezért az érettségit követően egyszerre iratkoztam be a Műszaki Főiskolára, Budapestre (most Óbudai Egyetem) és a Könnyűipari Szakközépiskolába ruhaipari technikusként, ahol a műszaki igazgató hamar felfigyelt sokszínű tevékenységeimre. A záróvizsgát követő napon szabászatvezetői állást ajánlott fel, és ezzel párhuzamosan a kezembe nyomott egy anyagot, amit hímeznek ki.

Békéscsabán egyszerre végeztem munka mellett a kézi és gépi hímző, a népi játszóházvezető és a szakoktatói képzést. Két éven belül szakoktató lettem

ugyanabban a szakiskolában, nappali és felnőttoktatásban tanítottam a hímzést. Számos pályázaton (pl. Gyermekek és Ifjúsági Népi Kézműves Országos Pályázat) I. helyezést kaptam hímzéseimért.

2014-ben és 2018-ban megszületett életem két csodája, a két kisfiam, akik még inkább gazdagítják a mindennapjaimat.

2016-ban szilágysági kutatásomért megkaptam a Népművészet Ifjú Mestere címet, és ebben az évben a népművészet közművelődési kategóriában a Junior Prima díjat is.

2021-től Nádudvaron a helyi Művelődési Központ közművelődési szakembere lettem, a Nádudvari Látogatóközpont vezetője és a Népművészeti Egyesületek Szövetsége ifjúsági szakmaközi bizottságának az elnöke, ahol feladatomban, hogy táborokat szakmai továbbképzéseket szervezzek fiatal kézműveseknek.

2023-tól a hajdúszoboszlói Bocskai István Múzeum múzeumi közművelődési szakembere vagyok, és idén

januárban vehettem át az országban az első között irodalmi és művészeti specializációban a Debreceni Egyetemen a muzeológus mesterképzéses diplomámat kitüntetéses minősítéssel.

Visszakanyarodva az eredeti kérdéshez, nem definiálnám magam sehogy, mert úgy gondolom, hogy minden ember sokszínű, alkalmazkodik az adott pillanat helyzeteihez, így mindenki rengeteg szerepben tiszteleg. Teszem a dolgom és remélem, hogy cselekedeteimmel értéket teremthetek, és ha már csak egy embernek mosolyt tudok csalni az arcára, úgy gondolom, jó úton járok, hiszen tevékenységem örömet okoz, hasznos valaki más számára.

Nádudvar is szerves, központi része az életednek, hiszen ott laksz a családdal és a pároddal, ifj. Fazekas István fazekas, népi iparművész révén is ezer szállal kötődtek a városhoz. 2021 novemberében alakult meg a Nádudvari Hímzőkör, amelynek te vagy a vezetője. Meséj erről a kezdeményezésről!

Gyermekként összetartó szeretetteljes családban nőttem fel. Most sem tudnék máshogy működni, ha nem egy biztos családi háttér állna mögöttem. Párom ifj. Fazekas István fazekas, népi iparművész, akivel nemcsak szakmailag beszélünk egy nyelvet, hanem a szeretetnyelvünk is azonos. Vele és gyermekeim-

mel alkothatunk teljes egészet, nélkülük semmi nem menne.

Pisti nem csak a magánéletben, hanem a szakmai utamon is társ. Mi így vagyunk egyek. 2016-ban megadatott a lehetőség, hogy együtt képviseljük hazánkat a Milánói Világkiállításon. Számos közös kiállításunk volt országszerte, együtt állíthattunk ki Budapesten a Múcsarnokban is. Megadatott számunkra, hogy a Debreceni Református Nagytemplomban is szülessen közös kiállításunk. Negyedik alkalommal nyertem sikeres Hungarikum pályázatot, amelyek témája a Pisti által készített nádudvari fekete kerámia motívumainak textilen való megjelenése volt. Közös kiállításunk nyílt Nádudvaron a Művelődési Központban és remélem, hogy még adatik lehetőség közösen megmutatni alkotómunkánkat a jövőben is.

A Nádudvari Hímzőkör Nádudvar meghatározó alkotóközösségévé nőtte ki magát.

2021 őszén alakult az Ady Endre Művelődési Központban, a Nemzeti Művelődési Intézet „A Szakkör” programjának keretein belül. A csapat, amely nagyon hamar tenni akaró közösséggé fejlődött, újabb és újabb kihívásokat tűzött ki maga elé. Szakköri munka tervezésénél nem csak azt tartottam fontosnak, hogy a programban feldolgozni kívánt tájegységet

ismertessem meg a tagokkal, hanem nagy hangsúlyt fektettem az egyéb textilipari ismeretek elsajátítására is. A szakköri órákon igazi kis műhellyé alakult át a Művelődési Központ kicsiny terme, megtalálható volt benne a tervezősaroktól, a varrás-előkészítő részen át, a varrógép katógása is.

Kiemelten fontosnak tartottam, hogy alkotóközösséggé formálja a csapatot, mert tudtam, hogyha vége az intézeti programnak, csak akkor maradhatunk együtt, ha a közösségnek igénye a további együtt dolgozás. Ezért rendkívül fontos, hogy a saját környezetük hímzőkultúrájával is megismertessem a kör tagjait, akiknek többsége most ismerkedik meg a hímzett világgal tudományosabb szinten.

Fontos identitáserősítő szerep hárult rám, ugyanis nemcsak megismertetni kellett az öltésvariánsokat, hanem megszerettetni is és mindig magasabbra tenni a mércét, hogy a közösség eljuthasson rangos

megmértetésekre is. Így adódott a lehetőség, hogy az általam tervezett hajdúsági kisbunda mintavilágának feldolgozásával, a X. jubileumi „Kitesszük a szűrért” elnevezésű országos népművészeti pályázaton különdíjban részesültünk modern kollekciókkal.

Fontos feladatommak tartom, hogy olyan szakemberekkel ismertessem meg a tagokat, akiktől érdemes tanulni, ezért online megbeszéléseket, előadásokat,

és szakmai továbbképzéseket szervezek számukra. Forgatott a Nádudvari Hímzőkörrel a Duna televízió is, amelyet az Almárium című műsorában közvetített. 2026-ban Nádudvari Hímzőkör megkapta Nádudvar város Pro Urbe díját.

Országos szinten is hírnevet szereztek, hiszen a Hímzőkörrel részt vettetek a Nemzeti Színház díszfüggönyének hímzésében. Hogyan kapcsolódtatok be ebbe a monumentális munkába? Milyen élményekkel gazdagítottak?

2023-ban jött a nagy lehetőség az életben, amikor is Kustán Melinda textiltervező iparművész felkért a Nemzeti Színház díszfüggönyének hímzésére. A sárréti mintakazetta kivarrását a hímzőszakkörrel vállaltam, amelyet több mint két hónapon keresztül varrtunk, több száz munkaórában, több ezer öltéssel. A Nemzeti Színház új nagyszínpadi függönye jóval

több, mint színpadi kellék: egy nemzet története, emlékezete és alkotóereje szövődik benne össze. A monumentális, 167 m²-es, több mint féltonnás előfüggöny létrehozása a Kárpát-medence különböző tájait összekötő közösségi munkafolyamat része volt: 104 kézi hímző dolgozott rajta, mindannyian a saját tájegységük díszítőhagyományai-ból kiindulva.

Fontos hangsúlyozni, hogy az új előfüggöny nem a mindennapi használat része lesz. A Nemzeti Színház ezt az alkotást a különleges, ünnepi alkalmak díszéül szánja, olyan eseményekre, amikor a hagyomány és a színházi ünnep közösségi ereje találkozik. A koncepció központi ele-

me az a tizenkét stilizált életfa, amelyek törzsét honfoglalás kori ötvösminták ihlették, lombjukat pedig a Kárpát-medence hatvan tájegységének ornamentikája alkotja. A 104 alkotó mintegy tizede az általam vezetett Hímzőkör tagjaiból került ki.

Úgy gondolom, hogy a Nádudvari Hímzőkör mun-

kája nem csupán alkotói tevékenység, hanem közösségformáló erő is, hiszen generációkat köt össze, színtere a tudásátadásnak, erősíti a helyi identitást. Munkánkkal a magyar népművészet hímezéskultúrája tovább öröklődhet a jövő generációinak is.

Január elején végeztél el a Debreceni Egyetem Néprajztudományi és Muzeológiai Intézet keretein belül a Muzeológus MA szakot, méghozzá Magyarországon elsőként. Gratulálok a Mécses újság szerkesztőségének nevében is! Miben különleges ez a képzés? Hogyan tudod hasznosítani a megszerzett tudást a munkádban?

A népművészet, a közösség-szervezés, a hagyományok éltetése, az értékek megismerése és megismertetése nem csak muzeológusként fontos számomra, hanem életem minden percét átszövi, szerves része mindennapjaimnak. Már gyermekkoromban is az osztály és a köré formálódó különböző tevékenységek közösségeit szerveztem gimnáziumi éveim alatt, a fellépéseink díszletét és jelmezeit készítettem. A családban is én szervezem az eseményeket, közös programokat. Tulajdonképpen, ha meg kellene fogalmaznom, hogy miért van több köteg iskolai oklevél a kezemben, azért, hogy minél több, szakmájában elhivatott szakemberrel ismerkedjek meg és megszerezsem azt a tudást, amellyel hitelesen tudom az általam képviselt világnézetet, értékrendet közvetíteni. A Debreceni Egyetem muzeológia mesterszaka az országban egyedülállóként indult 2023 keresztfélévében. Első körben hatan szereztünk muzeológus diplomát. Szerencsésnek tartom magam, mert megismerked-

hettem a múzeumi szakma kiemelt szakembereivel, mint pl.: a Nemzeti Múzeum igazgatójával vagy a Skanzen vezetőivel, ők tartották gyakorlatközpontú óráinkat.

A hétről hétre megszerzett tudást szinte azonnal be tudtam építeni múzeumi folyamatainkba. El kezdett kialakulni egyfajta múzeumi látásmódom, és kutatom a lehetőségeket, hogy hogyan tudnánk minél professzionálisabb szinten végezni tevékenységeinket. Jó volt hallani, hogy az országos vezetők ismerik és elismeréssel példálózhatnak a Bocskai István Múzeum tevékenységeiről a többi hallgatónak.

A Bocskai István Múzeum munkatársaként is maradandó értékekkel gazdagítod a gyermekeket és a felnőtteket egyaránt. Számos múzeumpedagógiai foglalkozást tartasz óvodásoknak, kisiskolásoknak és gimnazistáknak egyaránt, megismertetve velük kulturális örökségeinket, népi szokásainkat, térségünk hagyományait. Mi a feladatköröd a múzeumban?

Milyen értékeket képviselsz a munkád, a foglalkozásod által?

Hajdúszoboszlón a Múzeum kiemelt kulturális bázis. Célom, hogy élő és szerethető múzeumot alakítsunk az ott dolgozó kiváló kollégákkal, szakemberekkel. Vallom, hogy a Múzeumnak olyan helynek kell lennie, ahol a kultúra, az élmény és az értékek hiteles platformon vannak, felkínálják a tudásbővítés lehetőségének megszerzését, így a látogatóban kialakul egyfajta kritikai gondolkodás, amely segíti az életben a könnyebb eligazodást, az élethelyzetek megismerését. Szeretném, ha a Múzeum egy mindenki számára nyitott, befogadó kulturális hely lenne, amelyet állandó kiállításai, gazdag és színes időszaki kiállításai és a folyamatosan bővülő programkínálata tesz még izgalmasabbá és oldottabbá.

A Múzeumban múzeumi közművelődési szakemberként dolgozom, ahol az időszaki és állandó kiállításainkhoz kapcsolódó színes programok szervezése és a múzeumpedagógiai feladatok elvégzése a kiemelt feladatom. Két év alatt több mint 15 új és különböző foglalkozást dolgoztunk ki és vezettünk be, valamint nagyon fontos feladatommak tartom, hogy a megváltozott képességű emberek felé is nyissunk. Első lépésként szakmai együttműködést alakítottunk ki a Pedagógiai Szakszolgálattal, az érintett óvodai csoportokkal és iskolával.

Szakdolgozati témám egy olyan témahét megtervezése volt, ahol a 2020-as Nemzeti Alaptanterv tananyagtartalmát dolgoztam fel múzeumi keretek között. Lehetőségem adódott a Gönczy Pál Református Sport- és Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola 6. év-

folyamának diákjait bevonni a projektbe, akik történelem tantárgyból Bocskai István korát a Múzeumban ismerhették meg.

A Hajdúszoboszlói Református Egyházközséghez is több módon kapcsolódsz. Isten házában belsejét a te munkád is ékesíti. Mely alkotásod található meg a templomban és mit tudnál erről mondani?

2023-ban érkezett egy felkérés a Bugyi családtól, hogy készítsek egy úrasztal terítőt, amelyet ikergyermekeik keresztelőjének alkalmából szeretnének adományozni.

Hatalmas megtiszteltetésnek tartottam, hogy az én munkám kikerülhet a református templom ódon falai közé.

Közel egy évig varrtam az általam tervezett, Petrás Anna mintagyűjteményéből merített hullámindás szerkezetű úrasztalterítőt. A négyzet alakú terítőn liliumok és gránátalmák váltják egymást, négy sarkában a virág stilizált szárnyas angyalként bontakozik ki a teljesség felé. A gránátalma a sokaságot,

bőséget szimbolizálja, a liliom pedig a tisztaság és a jólét jelképe. A sarkaiban olvasható számok jelentése: átlósan olvasható dátum 20-23, mely a 2023-as évszámot jelenti, a másik átlóban pedig a 09.-24.-es számok a szeptember 24-ei keresztelés dátumát jelentik. A szegés szélében, a hímzés mintájának fonálával megegyező zöld pamutfonallal, száröltéssel bele van hímézve, hogy: ADOMÁNYOZTA A BUGYI CSALÁD.

Felbecsülhetetlen érzés az, amikor belépek a templomba és láthatom az Úr asztalán az alkotásomat. Jövőbeni terven, hogy elkészítsem a garnitúra többi darabját is. A keresztelő kút terítőjének a tervezését már elkezdtem.

A közeljövőre nézve vannak-e új terveid, céljaid, álmaid? Előzetes ismeretségünk és a válaszaid alapján, ha te valamit eltervezel, az csak még értékesebbé, időtállóbbá teszi a magyar gyökereinket és hagyományainkat.

A céljaim kitűzésénél mindig fontosabb számomra az út, amivel elérem azokat. Az ott szerzett tapasztalások, ismeretek lendítenek előre a következő állomásig, s a végén a megtisztelő elismerés már csak az úton lévő küzdelmek eredménye, amely boldog meglepődöttséggel röpít előre az újabb kihívások elé. Szeretem leküzdeni önmagam, és fel szoktam tenni magamnak azt a kérdést, amikor visszatekintek életem már megtett szakaszára: Úr Isten, hogyan tudtam én ezt megcsinálni?

A hímzéseim számomra emlékező textilek is. Az idő alatt szerzett események láncolata. Gondoljunk csak bele, mennyi minden történik velünk egy-egy nap... Azok alatt az évek alatt, amíg egy-egy textil elkészül, számos, sokszor sorsfordító dolog történik az életemben.

Ezért hát úgy gondolom, hogy akkor tehetek a legtöbbet, ha teszem a dolgom és imádkozok a Jó Istenhez, hogy készíthessek még néhány emlékező textilt életemben, a többi meg majd kialakul.

*Az interjút készítette:
Bugyi-Fazakas Fanni
tanár*

Reményik Sándor: A szőnyeg visszája

*Kétségbe esem sokszor én is
A világon és magamon,
Gondolva, aki ilyet alkotott:
Örülten alkotott s vakon.*

*De aztán balzsamként megenyhít
Egy drága Testvér halk szava,
Ki, míg itt járt, föld angyala volt,
S most már a mennynek angyala:*

*„A világ Isten-szötte szőnyeg,
Mi csak visszáját látjuk itt,
És néha - legszebb perceinkben -
A színéből is - - valamit.”*

Kányádi Sándor:
Folytonosság

*áldozóhely volt szentély
pogány templom később keresztény
mutatja még egy-két mohos darab
a hajdani falat*

*most csak hely fű fa és bokor
tenyészet csöndjében élni akar
lábod ősi ösvényre ismer
akármikor jössz itthon van az Isten.*

1974.

Emelkedett győzelem

Egy felröppenő emlékem

Szárba szökött kukoricás és vénülő kézzel rendezgetett veteményes mellett kúszott a lomha út a kert végébe, ahol egy nagy fa állt terebélyes őrseget. Izzadt strázsálás volt ez a verőfényes nyári napsütésben. De hűséges muszájból állt ott, évszázados gyökérrel kapaszkodva, hogy őrizze álmát a Kossuth-díjas erdélyi költőnek, Kányádi Sándornak. A sírhalom nyugalmát egyszer csak éktelen ricsaj törte meg, egy égi civódás áloműző zaja. Kegyeletsértő kegyetlenség kavargott az ég tengerén, amely óhatatlanul is a végtelenbe horgonyozta tekintetem.

Egy ragadozó madarat láttam: kiterjesztett szárnyalással körözve, királyi öntudatban. Röptének kimért, vitorlázó harmóniáját varjak kalózhada támadta meg. Először egy. Alulról berepülve, csípve-karmolva. Majd jött a második martalóc, felülről lecsapva. Végül előre tört a harmadik is, hogy fekete károgaással együtt jelezzék: itt ők az urak. Rendezetlen támadások, csípések és marcangolások féktelen kavalkádja vette körül a nagy madarat. Nem hagyta magát. Bár szárnyai alig rezdültek, mégis egyre szélesebb köröket rajzolt a levegőben. Így körözött az ingerült körözők között, egyre magasabbra emelkedve. Hamarosan visszavette az uralmat az égtenger fenségében. Bár támadói próbálták még elérni, de magasba emelkedése legyőzte őket.

Micsoda harcmodor ez! – morfondíroztam magamban.

Önvédelem a javából, amelyik képes magasabb szintre emelni a küzdelmet. Oda, ahová a martalócok, az örök károgoók, a hamis eszközökkel küzdők soha nem érhetnek fel. Bölcs döntés volt ez a túlerővel szemben. Mint ha Esterházy Péter frappáns gondolatának égi illusztrációja elevenedett volna meg, aki azt írta:

*„Egy bizonyos szint fölött
nem süllyedünk bizonyos szint alá.”*

Elmerengve álltunk ott, az emelkedett győzelem diadalában. Az örök diadalban, amely akkor születik meg, ha harcainkat, küzdelmeinket nem egyre lentebbi szinteken vívjuk meg, devalválva hitet, morált és nem válogatva az eszközökben sem. Ez a diadal ott tündököl, ahol magasabb szintekre emeljük megküzdési stratégiánkat.

Elmerengve álltunk ott Nagyalambfalván: az évszázados órálló, a költői mementó és én... Most pedig felröppenő emlékem által tekintek Jézusra és az ő keresztjére, aki megmutatta, mit jelent égi szinteken győzni egy rabló-áruló-gyáva világ felett. A szeretetének magaslata ez, ahová bárcsak elérhetne egyszer egész lényem!

Czető Norbert
református lelkész

Bemutatkozik a Szoboszló Néptáncegyüttes

A Szoboszló Néptáncegyüttes 2024 januárjában alakult a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtár támogatásával. A felnőtt csoport próbái minden csütörtökön a Művelődési Központban 17 órától 20 óráig tartanak.

Sóvirág utánpótlás csoportunk 2025 szeptemberében indult, általános iskolások részére a Gönczy Pál Református Sport és Kéttanítási Nyelvű Általános Iskola segítségével és támogatásával. Próbáinak helyszínéül is az iskola tortanterme szolgál, keddenként 15:30-17:00-ig és csütörtökönként 15:30-16:30-ig. A legkisebbekre is gondolva Csipkebogyó óvodás csoportunk is útjának indult 2025 szeptemberében. Foglalkozásaik minden szerdán 16:00-17:00-ig tartanak a Kovács Máté Városi Művelődési Központ és Könyvtárban. A próbák és a fellépések mellett igyekszünk plusz élményekkel gazdagítani a táncosokat: karácsonyi ajándékozással, táncházzal, farsangi mulatsággal, húsvéti locsolkodással és nyári táborral.

A csipkebogyó csoport vezetője: Szabóné Remenyik Zsuzsa. A Sóvirág és Felnőtt csoport vezetői: Jeremiás Kincső és Jeremiás Balázs. További információkért és képekért látogassanak el a Szoboszló Néptáncegyüttes Facebook és Instagram oldalára.

*Erdély közepében kinyílt a rózsa,
Az elhagyott magyar nemzet gyönyörű bimbója.
Megöntözném százszor is én, szálljon áldás rája.
Ne legyen a magyar nemzet szomorú és árva.
Locsoljuk és áldjuk ezt a szép virágot,
ez terem a magyar népnek édes szabadságot.*

Sajtos tallér

Hozzávalók:

- 1 kg liszt
- 30 dkg reszelt trappista sajt
- 25 dkg Ráma margarin
- 1 csomag sütőpor
- 2 tojás
- 450 g tejföl
- 35 g só
- köménymag ízlés szerint (el is hagyható)

Elkészítés:

A liszttel összekeverjük a sót, a sütőport, majd a margarinnal összemorzsoljuk. Összedolgozzuk a sajttal is, végül hozzákeverjük a tojást és a tejfölt. Jól összegyúrjuk és ízlés szerint köménymaggal ízesítjük.

Letakarjuk, majd 30-40 percet pihentetjük. Pihentetés után 2-3 mm vastagra kinyújtjuk a tésztát és egy 5 cm-es pogácsa szaggatóval kiszaggatjuk, majd ostyasütőben kisütjük.

Tejszínes karamellszelet

Hozzávalók a tésztához:

- 4 tojás
- 2 zacskó 3in1 kávé
- 20 cukor
- 15 dkg liszt
- 1 dl tej
- 1 csomag sütőpor
- 1 dl étolaj

Hozzávalók a krémhez:

- 2 csomag karamellás pudingpor (+2 ek cukor)
- 5 dl tej
- 20 dkg Ráma margarin
- 15 dkg cukor

Hozzávalók a habhoz:

- 5 dl Hulala habtejszín
- ½ zacskó habfixáló
- 1 zacskó vaníliás cukor

Hozzávalók a mázhoz:

- 2 teáskanál karamellás pudingpor
- 2 teáskanál étolaj
- 3 teáskanál cukor
- 1,5 dl víz

Elkészítés:

Tészta:

A tésztához a négy tojássárgáját keverjük ki a cukorral, a tejjel, majd az olajjal, a 2 tasak 3 in 1 kávéval, a liszttel és a sütőporral. A 4 tojásfehérjét verjük fel habbá (egy kevés cukorral), és keverjük hozzá a tojássárgás alaphoz.

Sütőpapírral bélelt tepsibe simítsuk bele a masszát, és 180 C°-ra előmelegített sütőben süssük 20 percig, majd terítsünk sütőpapírt a tetejére és süssük további 10 percig.

Krém:

A krémhez a karamellás pudingporokat keverjük csomómentesre a tejjel és a cukorral, főzzük sűrűre, és hűtsük ki. A margarint keverjük ki a cukorral, és dolgozzuk el a kihűlt pudinggal. A krémet simítsuk rá a kihűlt tészta tetejére.

Hab:

A habtejszint 1 zacskó vaníliás cukorral és ½ zacskó habfixálóval verjük fel kemény habbá, és kenjük a krém tetejére.

Máz:

A mázhoz 2 teáskanál karamellpuddingport keverünk simára az étolajjal, a cukorral, a vízzel és főzzük fel. Még meleg állapotában csurgassuk a hab tetejére.

Tipp: Máz helyett csoki és/vagy karamell sziruppal is lecsurgathatjuk a tetejét.

Pár órát pihentessük, de akár egy éjszakát is állhat mielőtt felszeletelnénk.

"...én élek, és ti is élni fogtok."

(Jn 14,19)

Impresszum

A Hajdúszoboszlói Református Egyházközség ingyenes, időszaki kiadványa.

Felelős kiadó: a Hajdúszoboszlói Református Egyházközség Presbitériumának Informatika- és Média Bizottsága

Felelős szerkesztő: Czető Norbert • **Lektor:** Bugyi-Csibrány Lili

• **Tördelés:** Kovács Zsolt - Hírforrás, Hajdúszoboszló, Bethlen u. 23.

Nyomda: Litográfia Nyomdaipari és Kereskedelmi Kft. 4030 Debrecen, Vágóhíd u. 3/A,

Felelős vezető: Vécsei Tibor

Postacím: 4200 Hajdúszoboszló, Kálvin tér 9.

E-mail: szoboszloimecses@gmail.com • **Bankszámlaszám:** 11738084-20006390

Az újságban található képek forrása: magánarchívum és internet.

Szeretettel várjuk észrevételeit, ötleteit, írásait! • Cél- és perselyadományainkkal az újság kiadását segítik!

*Istentől megáldott Húsvéti Ünnepeket
kívánunk a feltámadás és az örök élet
hitében!*

*A Hajdúszoboszlói Református
Egyházközség Lelkészei és Presbitériuma*

